



**28è Congrés Nacional**

# **Ponència política**



**ESQUERRA  
REPUBLICANA**

**esquerra.cat**

# ENFORTIM-NOS PER TORNAR-HI; ENFORTIM-NOS PER GUANYAR

## ÍNDEX

1. EL CONTEXT GLOBAL.....	4
1.1 El republicanisme global: la lluita contra les desigualtats, l'autoritarisme i l'emergència climàtica.....	4
1.2 El republicanisme ciutadà: feminisme, ecologisme i moviments socials.....	5
1.3 El republicanisme digital: la tecnologia com a eina de transformació social al servei de la ciutadania. .	6
1.4 La República Catalana, una resposta als reptes globals.....	7
2. EL CAMÍ CAP A LA REPÚBLICA CATALANA.....	9
2.1 Esquerra Republicana, l'opció independentista, progressista i transformadora.....	9
2.2 L'etapa de l'Estatut (2003-2010): la fi de la via autonòmica.....	9
2.3 L'etapa del Referèndum (2010-2017): l'exercici democràtic del dret a decidir.....	10
2.4 L'Octubre republicà.....	11
2.5 L'aplicació del 155, les eleccions del 21D i la recuperació de les institucions.....	13
2.6 El bloqueig espanyol i l'avenç republicà.....	13
2.7 El judici farsa al Procés i una sentència que és venjança.....	14
2.8 El País Valencià, del model de rajola, sol i platja al govern del Botànic.....	15
2.9 Illes Balears, el sobiranisme creixent.....	16
2.10 Catalunya Nord, el catalanisme persistent.....	16
3. UNA NOVA ETAPA: ENFORTIR-NOS PER GUANYAR LA REPÚBLICA CATALANA.....	18
3.1 ENFORTIR LA SOCIETAT CATALANA.....	18
3.1.1 La defensa dels drets civils i polítics.....	18
3.1.2 La lluita contra les desigualtats.....	19
3.1.3 Una economia pròspera.....	20
3.1.4 La lluita contra les crisis ecològiques.....	21
3.1.5 La revolució feminista.....	21
3.1.6 L'empoderament de la ciutadania organitzada.....	22
3.1.7 Una ciutadania lliure, crítica i compromesa.....	23
3.1.8 La ciutadania republicana: som un sol poble.....	23
3.2 ENFORTIR EL MOVIMENT REPUBLICÀ.....	24
3.2.1 La lluita antirepressiva: noves formes de resistència no-violenta.....	24
3.2.2 La unitat estratègica de les forces independentistes.....	25
3.2.3 L'escenari espanyol: incidència política i comunicativa.....	26
3.2.4 Les complicitats en l'àmbit internacional: a nivell polític, comunicatiu i d'opinió pública.....	27
3.2.5 El sindicalisme, una eina d'acció republicana.....	28
3.2.6 Experiències de sobirania republicana.....	28
3.2.7 Els Països Catalans en clau de futur.....	28
3.3 ENFORTIR LES INSTITUCIONS.....	29
3.3.1 El Parlament de Catalunya.....	30
3.3.2 Govern de Catalunya.....	30
3.3.3 Els ajuntaments, les institucions supramunicipals i les entitats municipalistes.....	31



3.4 ENFORTIR ESQUERRA REPUBLICANA.....	32
3.4.1 Una força política del segle XXI.....	32
3.4.2 Una organització forta i resistent davant la repressió.....	33
3.4.3 Les lluites indissolubles de l'acció republicana: feminisme, ciutadania i ecologia.....	33
3.4.4 Esquerra Republicana, primera força municipalista.....	34
3.4.5 La complicitat activa amb l'esquerra independentista basca i el nacionalisme gallec.....	35
3.4.6 La fraternitat democràtica amb els pobles d'Espanya.....	36
3.4.7 El nostre model de construcció europea i política d'aliances internacionals.....	36
3.4.8 Enfortir Esquerra Republicana al País Valencià.....	37
3.4.9 Enfortir Esquerra Republicana a les Balears.....	38
4. ENFORTIM-NOS PER TORNAR-HI. ENFORTIM-NOS PER GUANYAR.....	39
4.1 Àmplies majories liderades per Esquerra Republicana.....	39
4.2 Amnistia, Referèndum i República Catalana.....	40

\*Text pendent de correcció lingüística i de gènere

## **PRESENTACIÓ**

El text de la ponència política que teniu a les mans constitueix l'aposta i la proposta estratègica d'Esquerra Republicana pels propers quatre anys. Assumeix i actualitza en bona part el document aprovat en el marc de la Conferència Nacional celebrada l'estiu del 2018. Aquesta ponència no inclou propostes sectorials en relació al model de país que volem, atès que assumeix la proposta dels Pilars de la República tal i com van quedar recollits a la Conferència Nacional.

El document s'articula en quatre grans apartats. En primer lloc, un centrat en el context global que aborda el reptes que afecten el futur de la humanitat i en els quals s'inscriu, des d'una perspectiva local, el nostre projecte de República catalana. En segon lloc, un repàs de l'evolució política recent del país que permet situar amb prou perspectiva la situació en la qual ens trobem actualment. El tercer apartat està centrat en definir els quatre grans àmbits d'actuació en els quals ens hem d'enfortir en vistes per al futur: la societat catalana, el moviment republicà, les institucions catalanes i la mateixa Esquerra Republicana com a eina de transformació social i nacional. I finalment, se situa la fita de la República Catalana i s'assenyalen les diferents vies que ens poden conduir al referèndum d'autodeterminació, a través del qual hi hauríem d'arribar. Tot plegat, en un context en el qual serà necessari forjar àmplies aliances per guanyar la República.

Confiam que aquest document sigui una bona eina per a la discussió política. I això, en un context general marcat per la repressió i el retrocés dels drets i les llibertats, en el qual, la pròpia existència d'Esquerra Republicana i el treball de la seva gent constitueix un alè d'esperança pel futur.



## **1. EL CONTEXT GLOBAL**

### **1.1 El republicanisme global: la lluita contra les desigualtats, l'autoritarisme i l'emergència climàtica**

A les acaballes del primer quart del segle XXI, **ens enfrontem a un context global marcat per tres grans amenaces** que es retroalimenten: **el creixement de les desigualtats, l'auge dels nous autoritarismes i l'emergència climàtica**. Totes elles estan interrelacionades i són l'antítesi de la llibertat republicana: les grans concentracions de poder en poques mans i el desapoderament gradual dels elements més vulnerables de la societat.

La llibertat, tal com l'entendem els republicans i republicanes, no es mesura pel percentatge de l'economia que està en mans privades, sinó per com està distribuït el poder, ja sigui públic o privat. L'esfera privada no ha d'estar travessada per grans desigualtats de poder econòmic, cultural o de qualsevol altre tipus, i la presència d'aquestes desigualtats ha de ser controlada i combatuda pels estats. Els estats, al seu torn, han de tenir els seus poders dispersos, separats, emmarcats en el dret internacional, i limitats per l'equilibri entre el principi democràtic, el respecte a les minories i l'imperi de la llei democràtica. **La clau de volta de tot plegat és una ciutadania activa i vigilant, preparada per defensar els seus drets i exercir-los a l'hora de controlar els poderosos.**

**El context global que afrontem, en canvi, està marcat per un retrocés en tots aquests àmbits.** Per començar, fa dècades que els poders públics venen abdicant gradualment de la seva responsabilitat de controlar les grans desigualtats de poder a l'esfera privada. De resultes d'això, les desigualtats al si de tots els països venen disparant-se de forma cada cop més accentuada. D'una banda, les classes populars observen com, per primera vegada, les noves generacions semblen destinades a viure pitjor que les anteriors: amb una precarietat estructural, amb feines mal pagades (siguin qualificades o no), amb un mercat d'habitatge caracteritzat per preus desorbitats tant de compra com de lloguer, amb un Estat del Benestar cada cop més dèbil, i havent de suportar cada cop més càrrega fiscal davant la normalització de l'evasió fiscal per part de les grans fortunes. D'altra banda, la minoria situada a la punta de la piràmide econòmica acapara un percentatge cada cop més gran de la riquesa creada per l'economia global. L'aparent força de la classe mitjana, fruit de l'expansió de l'Estat del Benestar, està esllanguint-se amb ell.

**Les polítiques que ens han dut fins aquí, anomenades genèricament "neoliberalisme", s'han fet en nom del lliure mercat i de la lliure competència, però en realitat n'han esdevingut l'antítesi.** D'una banda, l'aprimament de l'Estat del Benestar ha comportat un retrocés de la igualtat d'oportunitats i, per tant, de la meritocràcia. D'altra banda, la desregulació de l'economia no ha comportat un increment de la lliure competència, sinó l'aparició de grans monopolis i oligopolis privats en sectors vitals per a l'economia moderna com ara les finances, la logística, l'energia, o les noves tecnologies de la informació. Una creixent concentració monopolista que també arriba als grans mitjans de comunicació, cada cop més agressius en la dimonització de tota aquella força o moviment que amenaci els privilegis dels seus propietaris.

**L'altra cara d'aquesta creixent concentració de poder privat és l'onada d'autoritarisme** que recorre el món. Després de les onades de democratització posteriors a la Segona Guerra Mundial i al final de la Guerra Freda, el pèndul sembla girar en sentit contrari. Els estats dictatorials com la



Xina, que semblaven destinats a anar obrint progressivament el puny per a acabar d'integrar-se dins l'aldea global, estan per contra involucrant de forma cada cop més clara alhora que augmenten el seu poder dins l'ordre global. Països que avançaven cap a la democràcia, com Rússia o Hongria, han recorregut també un camí de tornada cap a formes mixtes de govern, a mig camí entre un pluralisme limitat i una realitat de govern autoritària. L'auge de l'extrema dreta s'està estenent a l'Europa occidental, fins al punt que es produeix una certa normalització d'aquestes opcions, i fins i tot a l'estat espanyol s'ha viscut els últims mesos una sortida de l'armari desacomplexada de l'extrema dreta que s'ha traduït amb un augment notable de VOX a les últimes eleccions a les Corts espanyoles. També en estats que mal que bé continuen sent democràtics segons els estàndards internacionals, estem presenciant l'ascens de governs que miren de retallar llibertats als moviments socials, forces polítiques i minories que identifiquen com a amenaces: són els casos de Trump als EUA o de Bolsonaro al Brasil. La resposta del Règim del 78 al 15M (Llei Mordassa) o a l'independentisme català (repressió de l'1-O, empresonament dels líders polítics) s'emmarquen en aquest últim grup de casos.

**Ens trobem davant una profunda crisi ecològica global** que tindrà impactes devastadors al planeta Terra, generant riscos i canvis que poden ser irreversibles. Aquests canvis afecten especialment a les comunitats i entorns més vulnerables, provocarà tensions en el sistema econòmic mundial que es veurà inevitablement afectat pels canvis climàtics, especialment al sector agrícola i ramader. També provocarà milions de migracions a causa d'aquests efectes climàtics que farà inhabitable molts territoris. La biodiversitat del planeta es veurà afectada, provocant la desaparició de milers d'espècies que son imprescindibles per la supervivència del planeta.

El republicanisme parteix de la responsabilitat ciutadana en base a un valors cívics compartits, en aquest cas **la responsabilitat ambiental, en la que tothom hem de contribuir, amb les nostres accions personals i col·lectives, per avançar cap a un futur sostenible**. És urgent que adoptem mesures potents i efectives per a una transició ecològica que garanteixi el benestar de les generacions futures i salvaguardi el planeta. En definitiva, realitzar un canvi de model econòmic, energètic i de vida, avançar cap a un projecte de país que aposti decididament per la sostenibilitat, la minimització i la transformació dels residus, que impulsi el desenvolupament de les energies renovables i l'autoconsum, que implantí una nova cultura de l'aigua i dugui a terme una política integral de gestió del territori que possibiliti l'explotació racional i sostenible dels seus recursos naturals, per garantir la sostenibilitat i el futur del planeta.

## **1.2 El republicanisme ciutadà: feminisme, ecologisme i moviments socials**

**Els moviments socials han esdevingut espais de transformació globals** més permeables, capaços de mobilitzar població que tradicionalment no es sentia identificada pels espais de reivindicació social. Avui viuen una nova onada d'influència i visibilització, protagonitzada per les generacions més joves que lideren moviments transversals, intersectorials i globals, passant d'una mirada tradicional on cada moviment tenia les seves pròpies reivindicacions, a connectar moviments i reivindicacions des de la perspectiva col·lectiva.

**Les reivindicacions socials són part indivisible del republicanisme**, i aquest ha de posar-les al centre de la seva acció política. Si les primeres polítiques es van realitzar des de la perspectiva individualista dels drets, en l'actualitat s'ha generat una nova onada en les diferents lluites que ha posat al centre una dinàmica transversal i de reconeixement que porta a nous reptes i a la



identificació de la diversitat dels drets de segona generació. Les propostes polítiques i d'anàlisi avancen en aquest sentit i cal entomar-ho des de les institucions i donar resposta, afavorint la participació social àmplia i oberta aprofitant les oportunitats que destapen, entre altres, les tecnologies.

En un moment on els moviments totalitaristes i feixistes guanyen força, les reivindicacions socials vinculades als drets individuals i col·lectius, esdevenen claus com a espais garants dels drets i llibertats, així com aquells capaços de possibilitar el canvi.

**El moviment feminista és, i ha estat, un moviment central** en aquesta evolució en el que es plantegen nous reptes, malgrat no haver assolit molts dels que ja es plantejaven. Així, a la igualtat real d'oportunitats s'afegeixen noves anàlisis dels privilegis: el feminisme decolonial, les sexualitats i el gènere, el transfeminisme i la reclamació d'emancipació des d'una perspectiva radical i transgressora com a resposta al sistema que intenta apropiarse de la idea sense posar en dubte el sistema patriarcal.

**L'antiracisme és la resposta col·lectiva** davant aquells que des d'una mirada etnocèntrica tenen por a la pèrdua d'identitat hegemònica tradicional. En un món globalitzat, on les migracions han esdevingut un dels mecanismes de canvi dins l'estructura poblacional, incrementant la seva diversitat d'orígens i cultures, les societats tenen el repte d'adaptar-se a aquesta nova realitat, i esdevenir espais d'intercanvi cultural i de no discriminació.

### **1.3 El republicanisme digital: la tecnologia com a eina de transformació social al servei de la ciutadania**

De manera unànime es reconeix que, durant les dues darreres dècades, **la causa principal, i més determinant, de transformació social ha estat el canvi tecnològic**, com a plataforma de modificació de la vida quotidiana, del caràcter de les relacions personals, de les formes de comunicació i d'organització, i de les vies d'accés a la informació, la cultura i el coneixement. Un canvi produït per la tecnologia vinculada a la universalització i el pes creixent d'Internet, la digitalització, la proliferació d'algoritmes capaços de gestionar immenses quantitats de dades i el desenvolupament de la intel·ligència artificial. La combinació de tots aquests factors no només no disminuirà la influència en el canvi dels estils de vida, així com les relacions intergeneracionals, sinó que aquesta influència s'incrementarà i de manera immediata, de la mà del desplegament imminent de les xarxes 5-G, els nous serveis de comunicació electrònica, l'automatització i robotització de les tasques rutinàries o el avenços en curs en les nanotecnologies i les biotecnologies.

Tot i el reconeixement de **la importància central d'aquest àmbit tecnològic en qualsevol projecte social i polític, el cert és que sol quedar al marge dels debats polítics ordinaris**. La crisi dels grans relats de la modernitat i el desconcert davant del fracàs de les receptes transformadores simples que n'havíem heretat s'ha vist complementada per l'abandonament de les polítiques científiques i tecnològiques i la seva reducció a la gestió de les subvencions en R+D i a la captació de talent. Gairebé sempre al servei dels interessos de les corporacions líders que dominen el camp. Com si, a diferència de totes les altres dimensions de la vida social, susceptibles de ser sotmeses a l'anàlisi crítica i a la consideració de la política per posar-les al servei de les prioritats col·lectives i l'interès general, el progrés científic i tecnològic i les seves aplicacions disposessin d'una coherència interna particular i d'una lògica única de desenvolupament que no poguessin ser qüestionades. Les seves empreses quedarien, d'aquesta manera, al marge del debat polític.



El sector de **la ciència, el coneixement i la tecnologia és sempre un espai on es dirimeixen qüestions com la distribució social del poder** i la qualitat de les apostes de futur de les societats. En aquesta època d'incerteses i de canvi accelerat, mentre drets i llibertats fonamentals són permanentment en risc, és encara més fonamental que la política reclami ser la palanca del debat ciutadà i de l'exercici del control públic sobre aquest àmbit. La maximització dels beneficis de les empreses tecnològiques no pot ser l'única clau orientadora de les inversions i dels nous projectes. Les polítiques públiques no s'han de limitar a la provisió de recursos, a la regulació de la formació o l'impuls de programes de recerca, sinó que han de canalitzar el debat públic i han de poder de definir i situar en primer pla les prioritats socials, els interessos i les urgències que el sector ha de servir.

Tot plegat, se suma l'aparició de noves problemàtiques referents a l'addicció o privacitat; el risc d'exclusió digital per alguns sectors de la societat; l'augment de les "fake News", així com la creixent agressivitat de la publicitat, han fet aparèixer una sensació d'indefensió involuntària a la xarxa en termes d'anonimat i privacitat. Cal doncs, desenvolupar **polítiques públiques donant sobirania sobre les pròpies dades a la ciutadania i garantint una plena transparència i neutralitat de la xarxa.**

#### **1.4 La República Catalana, una resposta als reptes globals**

**La independència, com a eina de transformació social i objectiu polític** al mateix temps, ha fet el pas des de la simple consigna esgrimida fins a la construcció d'un projecte polític articulat a través de la proposta de la República Catalana. La República suposa, en el marc d'uns Països Catalans complexos i diversos del segle XXI, l'oportunitat de bastir un poder propi de baix a dalt, que blindi els drets i llibertats personals i col·lectives, i s'oposi a qualsevol imposició, dominació o forma de dependència que no sigui acordada i lliurement acceptada. I suposa també l'oportunitat de reconstruir l'espai públic i de posar en pràctica un nou model de ciutadania que, partint de la laïcitat, la igualtat de drets i deures, la igualtat efectiva entre dona i home i els principis republicans de llibertat, justícia, equitat, solidaritat, progrés social, fraternitat universal i responsabilitat ambiental, fixi el respecte radical per la diversitat de les persones, les seves opcions de vida i els seus respectius sistemes de creences i valors.

A Catalunya, la inexistència d'un projecte polític nacional impulsat per les classes dirigents tradicionals, ha comportat **l'aparició d'una nova hegemonia social a càrrec d'una barreja de sectors majoritàriament populars**. La forma política adoptada, fruit d'aquest desplaçament de la vella hegemonia per la nova, ha estat la d'una revolta democràtica. És en el marc d'aquesta revolta democràtica, que reivindica la legitimitat de la població catalana per a erigir-se com a subjecte polític sobirà i disposar dels instruments d'autogovern que ella mateixa determini, que la proposta independentista ha esdevingut majoritària dins del catalanisme.

Amb l'experiència de les mobilitzacions dels últims deu anys, **la proposta de República Catalana ha permès canalitzar i compartir elements d'una nova cultura política**. Una cultura política radicalment democràtica que, davant la intransigència i la violència de l'Estat, reclama exercir el dret a l'autodeterminació, i adopta la mobilització, la desobediència civil i la intervenció no-violenta com a formes d'expressió per exigir-lo. Una cultura política socialment compromesa i decidida a construir una majoria ciutadana que es tradueixi en una consistent majoria política democràtica.





El nostre republicanisme s'oposa a qualsevol forma de dominació i supera el model d'estat-nació. Som part d'unes altres classes socials, en una època històrica diferent, seguint procediments polítics diferents i per assolir uns objectius de naturalesa diferent. L'estat nació blindava i blindava el poder de les elits. **La República Catalana és la cristallització d'un poder institucional popular i democràtic. És la culminació del lligam entre l'emancipació social i l'alliberament nacional.** Els seus vectors distintius són: sobirania popular, radicalitat democràtica, progrés i justícia social. Uns postulats del que se'n desprèn una acció republicana que respongui als reptes i requeriments que plantegen els gran canvis que es produeixen a escala global però que ens involucren. La proposta de la República és, de fet, la nostra resposta multitudinària d'avui a aquests reptes i requeriments. Expressen com veiem el món i com volem ser-hi presents. La República no és sinònim de replegament nacionalista, sinó d'una decidida obertura republicana que representa la forma més elaborada de la presa de consciència i la voluntat d'empoderament polític d'amplíssims sectors de la ciutadania.



## **2. EL CAMÍ CAP A LA REPÚBLICA CATALANA**

### **2.1 Esquerra Republicana, l'opció independentista, progressista i transformadora**

Des de mitjans dels vuitanta i fins fa pocs anys, **Esquerra Republicana ha estat històricament l'única opció política amb presència institucional que ha abanderat l'opció independentista** des de l'àmbit parlamentari, els ajuntaments o el Govern de Catalunya. I ho ha fet, en el marc nacional dels Països Catalans, des de l'assumpció crítica de la cultura catalanista, republicana i laica pròpia de les tradicions més progressistes de la societat catalana, a través d'uns postulats d'esquerra transformadora no dogmàtica i amb una assumida vocació de govern.

**Els canvis de fons** produïts a la societat catalana, que s'han anat covant durant el període previ a l'esclat del que s'ha conegut com "el Procés", **no s'entendrien sense el paper actiu d'Esquerra Republicana** durant tots aquests anys a les institucions, al si dels moviments ciutadans i en l'esfera de la *batalla de les idees*.

**La història recent de Catalunya ha estat marcada per la impossibilitat de trobar una resposta satisfactòria a les aspiracions** i als drets de la ciutadania de Catalunya en el marc de l'Estat espanyol. Una impossibilitat que, de fet, explica en bona part l'espectacular creixement de l'opció independentista en els darrers anys, i que més formacions polítiques hagin assumit el projecte d'independència. Al País Valencià i a les Illes Balears, amb ritmes diferents, el creixent sobiranisme s'ha emmarcat en aliances progressistes que han anat foragitant el conservadorisme del govern.

Tot plegat demana una anàlisi, breu però acurada, que ens permeti situar d'on venim, detectar fortaleeses a potenciar i febleses a superar i, a partir d'aquí, proposar les línies de treball que pertoqui amb vista als propers anys.

### **2.2 L'etapa de l'Estatut (2003-2010): la fi de la via autonòmica**

Amb la constitució del Govern catalanista i d'esquerres el 2003 s'inaugurava una nova etapa per a Catalunya en el que l'orientació estratègica d'Esquerra Republicana va tenir una incidència notable. Es plantejava, en suma, un nou avenç cap la sobirania, transitant per l'estació federal, que s'havia de concretar en un nou Estatut. L'aprovació al Parlament del nou text estatutari, el 30 de setembre de 2005, amb una àmplia majoria (120 diputats de 135), va significar un avenç en el reconeixement nacional, el blindatge de competències i la millora del finançament.

Tanmateix, la negativa de l'Estat i de la classe política espanyola a acceptar el nou Estatut, sumat a les renúncies de CiU i PSC a l'hora de defensar el text originari, va comportar una retallada considerable de la proposta aprovada al Parlament de Catalunya, motiu pel qual Esquerra Republicana s'hi va posicionar en contra. Aquest malestar es va canalitzar a través de la primera gran manifestació independentista, el 18 de febrer de 2006, amb el lema "*Som una nació i tenim el dret de decidir*". Malgrat tot, l'Estatut va ser aprovat en referèndum el 18 de juny de 2006 amb una participació del 48,9% i el 73,9 % de vots favorables.

Amb el nou Estatut aprovat, i malgrat les retallades que havia patit el projecte, el segon Govern catalanista i d'esquerres (2006) es va proposar desenvolupar al màxim les polítiques públiques que



permetia el nou text legal. Amb tot, la sentència del Tribunal Constitucional el 2010, dictada a instància dels recursos interposats pel PP i el Defensor del Pueblo, va certificar *de facto* el fracàs de la via autonòmica i va posar de manifest la manca de voluntat política per part de l'Estat d'abordar les aspiracions catalanes. Amb la sentència es cronificaven els problemes estructurals: un espoli fiscal permanent, la manca d'inversions en infraestructures i la impossibilitat de desenvolupar polítiques públiques eficaces al servei de tothom. I no només això, aquella sentència significava una esmena a la totalitat al que la ciutadania de Catalunya havia votat en referèndum. Per tant, a través de la judicialització i els tribunals, s'anul·lava la voluntat popular catalana expressada a les urnes.

Així es va fer evident que sense sobirania política era impossible impulsar les polítiques estructurals –econòmiques, socials, culturals i territorials– que reclamava el país.

La manifestació del 10 de juny de 2010 en contra de la sentència del TC va significar el punt d'inflexió que va marcar el trànsit definitiu de l'autonomisme cap a l'independentisme. Amb el lema “*Som una nació. Nosaltres decidim*”, aquella històrica mobilització va esdevenir un clam ciutadà per la independència i el dret a decidir.

### **2.3 L'etapa del Referèndum (2010-2017): l'exercici democràtic del dret a decidir**

Amb la consulta d'Arenys de Munt, el 13 de setembre de 2009, s'inaugurava una onada de consultes populars per la independència arreu del país que situava el dret de decidir com a prioritat de l'agenda política. En diferents onades, entre el 2009 i 2011, es van celebrar consultes per la independència organitzades des de la societat civil a més de 500 municipis del país, que va culminar a Barcelona, amb un resultat aclaparador a favor del sí. El moviment de les consultes, que vehiculava un descontentament de fons en relació a l'evident esgotament del marc autonòmic, va tenir l'encert de començar a situar en l'imaginari col·lectiu la idea del referèndum d'independència apel·lant als principis democràtics més elementals i amb una cultura de mobilització cooperativa, cívica i integradora.

La multitudinària manifestació de l'Onze de Setembre de 2012, convocada per l'Assemblea Nacional Catalana, constituïda formalment el març de 2012 com a síntesi del moviment de les consultes populars, va somoure l'opinió pública i va situar el dret a decidir i la independència en el primer pla de l'agenda política. Aquell va ser el punt d'inflexió que encetava el cicle polític que seria conegut com “el Procés” i que certificava el definitiu tomb cap a l'opció independentista del conjunt del catalanisme.

Fins aleshores, Esquerra Republicana havia estat l'única força política amb representació parlamentària que reivindicava la independència. A partir d'aquell moment, el centre-dreta catalanista també s'hi sumava amb una CDC que cada cop estava més debilitada per casos de corrupció. Així doncs, amb la negativa del govern espanyol a negociar un pacte fiscal i amb el clam de la independència als carrers, el president Artur Mas va convocar eleccions al Parlament de Catalunya per al 25 de novembre de 2012. Unes eleccions que van configurar, per primera vegada, una majoria parlamentària favorable a l'exercici del dret a decidir i en les que Esquerra Republicana, liderada pel tàndem Oriol Junqueras i Marta Rovira, va esdevenir la segona força política.

Fruït del resultat de les eleccions de 2012, Convergència i Unió i Esquerra Republicana van signar el *Pacte per la Llibertat*, un acord per la transició nacional i per garantir l'estabilitat parlamentària del



Govern de Catalunya, amb l'objectiu de convocar una consulta per tal que el poble català pogués decidir democràticament el seu futur. L'Esquerra de Junqueras esdevenia doncs, garant de l'avenç cap a la República Catalana.

Com a primer pas, el 23 de gener de 2013, es va aprovar la *Declaració de sobirania i del dret a decidir del poble de Catalunya* en la que es va iniciar el procés cap al dret a decidir. Posteriorment, el 8 d'abril de 2014, una delegació del Parlament de Catalunya va demanar al Congrés de Diputats la delegació de la competència per a la celebració d'un referèndum consultiu, petició que va ser rebutjada. Tot i així, a través de la Llei de consultes populars no referendàries, la Generalitat va convocar la consulta popular sobre la independència pel 9 de novembre de 2014, consulta que va derivar formalment en un *procés participatiu* arran de la suspensió del TC. El 9N va significar una important i històrica mobilització democràtica amb un gran èxit de participació amb un total de 2.344.828 vots emesos i un 90% a favor d'esdevenir un Estat.

La consulta del 9N havia certificat la nul·la voluntat per part de l'Estat de negociar un referèndum i alhora seguia latent la necessitat de canalitzar per via oficial l'exercici del dret a decidir. Per donar-hi sortida, el 27 de setembre de 2015, es van celebrar eleccions al Parlament, amb un caràcter proclamadament plebiscitari, en la que es va configurar la candidatura transversal de Junts pel Sí fruit de l'acord entre CDC i ERC, amb el suport de les entitats sobiranistes, en la que la CUP no hi va voler formar part. Esquerra Republicana va acceptar aquella aliança electoral atenent l'excepcionalitat del moment i, sobretot, per tal de conjurar l'amenaça que, sense la constitució de la coalició, CDC bloquegés la convocatòria d'uns comicis absolutament decisius per al futur del país. Tot i l'expectativa, Junts pel Sí va assolir només 62 diputats i el 40% dels vots, quedant lluny de la majoria absoluta i dels resultats que ERC i CiU havien anat obtenint per separat en anteriors cicles electorals. La majoria independentista quedava configurada per la suma de Junts pel Sí amb els 10 diputats de la CUP, el bon resultat de la qual s'explica en bona part per la difuminació ideològica d'una llista tan transversal, així com per la resistència d'una part de l'electorat progressista a fer confiança a una coalició que incloïa la presència d'una formació a la qual l'opinió pública associava a nombrosos casos de corrupció.

Així doncs, en les eleccions plebiscitàries del 27S, les formacions independentistes van aconseguir el 47'5% dels vots emesos i una majoria absoluta independentista de 72 diputats i diputades, un resultat que va ser assumit com un mandat democràtic per a iniciar el procés polític per a esdevenir un estat independent en forma de República.

Amb la constitució del Govern Puigdemont-Junqueras, Esquerra Republicana va esdevenir garant de l'orientació social i republicana del nou govern. I al llarg de la legislatura es va generar el consens i l'acord majoritari per part del conjunt del sobiranisme de fer un referèndum, que va acabar convocant-se l'1 d'octubre, sobre el qual Esquerra Republicana va assumir-ne el compromís i la responsabilitat de lideratge.

## **2.4 L'Octubre republicà**

El govern espanyol va engegar una estratègia d'intimidació i amenaça contra la celebració del Referèndum vulnerant els drets civils i polítics de la ciutadania. Els reiterats requeriments del TC i les querelles interposades contra la Mesa del Parlament primer i contra el conjunt del Govern després, va complementar-se amb una ofensiva jurídic-policia contra la celebració del Referèndum que va incloure la citació i interrogatoris en seus policials a alts càrrecs del Govern,



empresaris i ciutadania, la intimidació d'alcaldes i alcaldesses per la cessió dels col·legis electorals, l'escorcoll d'empreses i la persecució de la ciutadania a la recerca d'urnes i paperetes, així com també el de diversos mitjans de comunicació.

El cop més fort va produir-se el 20 de setembre, amb l'escorcoll al Departament de Vicepresidència i Economia, a altres seus governamentals, a domicilis particulars, i la detenció de diversos alts responsables de Govern vinculats a Esquerra Republicana -així com de diversos treballadors públics-, en una operació que pretenia escapar d'arrel l'organització del Referèndum. Tot plegat, en una jornada en què es va produir una massiva mobilització que va saber respondre de manera pacífica als diversos episodis de provocació policial que es van produir, tant a la seu del Departament de VEH, com en d'altres edificis escorcollats, o com a la seu de la CUP, on es van concentrar unitats policials que pretenien entrar-hi sense ordre judicial.

Prèviament, el 6 de setembre del 2017 el Parlament havia aprovat la Llei del referèndum d'autodeterminació de Catalunya que li atorgava un marc de seguretat jurídica i un caràcter vinculant. Malgrat els intents d'impedir-lo, el Referèndum de l'1 d'octubre es va celebrar i el Sí a la independència va obtenir 2.044.098 vots, el 90,18% dels vots vàlids emesos, en una jornada en que el poble de Catalunya va saber resistir a les provocacions i les agressions dels cossos de seguretat de l'Estat amb una mobilització massiva i pacífica. I això gràcies al compromís del Govern, la implicació activa d'una àmplia xarxa de suports polítics i socials, així com del compromís actiu de milers de ciutadans i ciutadanes que van donar un exemple de dignitat que perdurarà per sempre en la nostra memòria col·lectiva. L'estat aquell dia va quedar totalment superat per la força democràtica del poble de Catalunya. La repressió policial va tenir un gran ressò internacional, posant en entredit la imatge d'Espanya com a un estat equiparable a les democràcies occidentals del seu entorn.

Fruit de la indignació, la gran mobilització social de protesta del 3 d'octubre, en forma de vaga general i aturada de país, va ser un clam unànime en favor del respecte als drets civils i polítics. Una jornada que va culminar amb el nefast discurs del rei Felip VI donant cobertura a la violència institucional contra l'independentisme.

Per intentar donar sortida política al resultat del Referèndum, el 10 d'octubre, en el Ple del Parlament, el president Puigdemont va fer una primera declaració d'independència, immediatament suspesa, amb la pretensió de forçar una taula de negociació amb l'Estat amb mediació de la UE. L'intent va ser en va, ja que l'Estat estava instal·lat en una dinàmica intransigent i repressora que al cap de pocs dies conduiria a l'empresonament dels dos principals líders de les entitats sobiranistes.

Davant la nul·la voluntat del govern de l'Estat de negociar i complint amb el que la ciutadania havia votat el dia 10, el Parlament de Catalunya va aprovar la declaració d'independència de Catalunya. Una declaració que no va esdevenir una realitat arran de l'aplicació de l'article 155 per part de les institucions de l'estat i per la brutal repressió dels aparells de l'estat contra els membres del Govern de Catalunya i la presidenta del Parlament, que en va suposar l'empresonament o l'exili.

Davant d'un repte polític i democràtic de primer ordre, l'Estat va respondre de la pitjor manera possible: amb repressió, venjança i abandonant qualsevol via democràtica de resolució de la situació.



## **2.5 L'aplicació del 155, les eleccions del 21D i la recuperació de les institucions**

L'Estat espanyol va optar, a través d'una operació d'estat d'una causa general que encara dura, i amb la complicitat de l'entramat mediàtic que li és afí, per l'ús de la violència policial, judicial i institucional. La seva ofensiva va tenir un dels seus moments més àlgids i antidemocràtics amb la destitució (i processament) del Govern de la Generalitat, la dissolució del Parlament de Catalunya (i processament de la seva Presidenta i membres de la Mesa), i la convocatòria de noves eleccions amb l'aplicació, a partir d'un mecanisme de legalitat més que dubtosa, de l'article 155 de la Constitució espanyola.

No hem de perdre de vista, malgrat tot, que l'Estat espanyol va patir un desgast enorme amb la utilització de la violència i l'aplicació del 155. A escala internacional les imatges de càrregues policials i l'empresonament de dirigents cívics i càrrecs electes ha malmès per bastants anys la reputació democràtica del Regne d'Espanya. I és en aquesta línia que cal seguir aprofundint en el desgast. A escala interna, pel fet de no haver afavorit les vies de diàleg, es va deslegitimar definitivament a ulls d'una àmplia majoria de la ciutadania catalana. I, cosa més important encara, aquesta deslegitimació va arribar a espais socials que van més enllà de l'independentisme.

Les eleccions al Parlament convocades per Mariano Rajoy el 21 de desembre de 2017, a l'empara de l'article 155, tenien com a objectiu principal desplaçar les forces partidàries de la República Catalana cap a una posició el més marginal possible al si de l'escenari polític. Contra tot pronòstic, amb les llibertats suspeses, els candidats a la presó i a l'exili, i en un clima de revenja de l'Estat, l'independentisme va guanyar les eleccions a Catalunya amb la participació més massiva de la història (82%). La majoria absoluta independentista va ser de 70 diputats (JxCat, ERC i CUP) i en conjunt es va aconseguir el 47,5% dels vots. Després de diferents intents d'investidura boicotejats pel Tribunal Suprem, el Govern Torra-Aragonès, resultat d'aquests comicis, va assumir el repte de recuperar les institucions catalanes, promoure polítiques socials i defensar els drets civils i polítics de la ciutadania de Catalunya.

Començava un nou període, amb dirigents polítics a la presó i a l'exili, marcat per la violència institucional, judicial i policial, l'amenaça permanent contra les institucions catalanes i per un clima general de retrocés dels drets civils i les llibertats democràtiques. Un període en el qual s'ha anat concloent que, atès que estem en un marc d'excepcionalitat democràtica, és bàsic fer encara més robusta la majoria partidària de la República Catalana i, sobretot, enfortir-se a tots els nivells per tal de preparar, en les millors condicions possibles, un nou embat amb l'Estat.

## **2.6 El bloqueig espanyol i l'avenç republicà**

La moció de censura presentada pel PSOE després de la sentència del *cas Gürtel* va foragitar Mariano Rajoy de la Moncloa i va propiciar, l'1 de juny de 2018, l'arribada de Pedro Sánchez a la presidència del Govern espanyol. Esquerra Republicana va donar-hi suport per higiene democràtica i per afavorir possibles futurs escenaris de diàleg. S'acabava una llarga etapa del PP, marcada per la corrupció i per la duresa institucional, policial, judicial i mediàtica contra l'independentisme.

El govern socialista de Pedro Sánchez, però, no va donar mostres de voler abordar seriosament un escenari de diàleg i de negociació en relació a Catalunya. És més bona part de les decisions polítiques que es van prendre (paper de les fiscalies en les diferents causes, o de l'advocacia



de l'Estat, entre d'altres) varen ser més contundents en l'etapa del PSOE que en la del PP. I això, va comportar la no negociació dels pressupostos per part d'Esquerra Republicana i la convocatòria d'eleccions generals el 28 d'abril de 2019. Uns comicis que el PSOE va guanyar a nivell estatal però que, molt significativament, van permetre que Esquerra Republicana guanyés per primera vegada unes eleccions generals a Catalunya amb 15 diputats i el conjunt de l'independentisme assolís el resultat històric de 22 diputats.

Els resultats de les eleccions municipals, el 26 de maig de 2019, van tornar a confirmar la força electoral del moviment republicà. El triomf d'Esquerra Republicana amb un avenç generalitzat, la victòria a Barcelona i l'obtenció de les alcaldies de ciutats estratègiques com Lleida i Tarragona, va significar una autèntica fita que havia semblat impossible pocs anys abans. Conjuntament amb els resultats de les eleccions europees, en què es va fregar el 50% dels vots independentistes, constitueixen una bona mostra de l'avenç republicà.

Amb tot, el bloqueig espanyol va persistir per la seva incapacitat d'arribar a acords i no voler assumir una negociació política sobre el conflicte amb Catalunya, fet que va comportar la celebració de noves eleccions el 10 de novembre de 2019. Unes eleccions en les que Esquerra Republicana va tornar a ser primera força a Catalunya amb 13 diputats i en que l'independentisme en va sortir reforçat amb 23. I això, en un escenari espanyol marcat pel l'ascens de l'extrema dreta i les dificultats per articular una majoria de govern.

## **2.7 El judici farsa al Procés i una sentència que és venjança**

El judici del procés ha estat una autèntica farsa sustentada en informes policials esbiaixats, en constants arbitrietats procedimentals i amb un tractament informatiu molt esbiaixat per part de la major part dels grans mitjans de comunicació d'abast estatal. La sentència, donada a conèixer el 14 d'octubre, és d'una gravetat immensa, per la tergiversació dels suposats fets delictius sustentats en una violència inexistent, per les altes penes imposades a les persones acusades i per la criminalització del moviment independentista. I al mateix temps, també, perquè constitueix una limitació dels drets civils i polítics i les llibertats de tota la ciutadania, tant a Catalunya com a l'Estat espanyol. Es tracta, en conseqüència, d'una sentència que interpel·la tots els demòcrates.

La resposta a la sentència ha demostrat que el moviment republicà continua mantenint intactes el seu grau d'inventiva social i la seva capacitat de resposta, organització i mobilització. Hem vist néixer, fruit de la resposta a la sentència però també recollint l'herència de multitud de lluites compartides, noves formes de mobilització. Amb voluntat de permanència en el temps i una demostrada vocació d'articular propostes que interpel·lin al conjunt del 80% de la ciutadania partidària d'una democràcia de qualitat i de l'autodeterminació. Es tracta de potenciar mobilitzacions de carrer contra la repressió, la solidaritat activa amb les persones que més la pateixen, i la defensa de les institucions catalanes amb un seguit d'actuacions que incideixin en l'opinió pública catalana, espanyola, europea i internacional.

No hi ha dubte que la línia de la lluita no violenta, mobilització massiva, autoorganitzada i les accions de desobediència civil aniran prenent encara més cos amb vista al futur. Tot plegat ens ha permès veure l'eclosió de l'anomenada #Generació14O, i és que les protestes de resposta a la sentència han sigut liderades especialment pel jovent. Es consolida un protagonisme i implicació creixent de les generacions més joves amb la causa republicana, que ja vam veure el 2017 a partir del 20S i amb Universitats per la República, i que és el resultat de la lluita organitzada de milers de



joves independentistes durant dècades en aquesta cursa de relleus que els republicans anomenem el fil roig del combat.

S'obre, doncs, un escenari complex en el qual el moviment republicà, i particularment Esquerra Republicana com el seu referent polític majoritari i amb més potencial de creixement, té la possibilitat d'articular un ampli moviment nacional i democràtic contra un Règim del 78 incapaç de generar cap proposta creïble per a la ciutadania de la Catalunya del segle XXI.

## **2.8 El País Valencià, del model de rajola, sol i platja al govern del Botànic**

Al País Valencià, el 2015 s'encarava amb il·lusió el canvi de govern a la Generalitat Valenciana. Enrere quedaven més de 20 anys governats per polítics corruptes que havien deixat la caixa buida i un país desfet en molts àmbits, sobretot en aquells que afecten directament a l'estat del benestar dels valencians i valencianes. La primera obligació que es va marcar el Govern del Botànic va ser recompondre l'esperit civil i la moral pública amb un nou tarannà a les institucions i una projecció de transparència en els ens públics. També s'esperaven millores en tots aquells aspectes que havien estat tallats de soca-rel durant tots els anys de govern del PP: uns mitjans de comunicació que vertebraren i cohesionaren el país, una educació pública i de qualitat i en valencià, una sanitat i serveis socials dignes del segle XXI i una resposta clara a les retallades.

Tanmateix, la situació legal del valencià no va ser l'esperada, la llei de la funció pública de l'Administració de la Generalitat, que havia d'incloure la capacitat en valencià, a hores d'ara no ha estat publicada. La llei de plurilingüisme no és la reivindicada durant els anys d'oposició al PP per sindicats, associacions i partits progressistes, ja que decreta la llibertat de tria pel Consell Escolar de cada centre i només garanteix un mínim de 25% d'hores en valencià i un màxim de 60%. Tampoc no ha eliminat l'exempció de l'ensenyament del valencià a les comarques castellanoparlants i, en conseqüència, 35 anys després de la LUEV, no fa del valencià la llengua vehicular de l'ensenyament. Respecte dels mitjans de comunicació propis que havien de vertebrar el país i normalitzar la situació lingüística de la llengua pròpia, cal dir que aquesta normalització no serà complerta fins que s'assolisca la plena reciprocitat i un espai comunicatiu comú per als Països Catalans.

Al 2015 es va fer fora del govern el PP i al seu model de rajola, sol i platja. Un model que va crear una falsa sensació de riquesa mentre la bombolla immobiliària s'anava inflant i que va incentivar la captació de recursos de l'economia productiva per a invertir-los en la construcció amb sucosos beneficis a molt curt termini. L'agricultura és un sector que ha estat tradicionalment important per a l'economia valenciana i que actualment es troba en una situació crítica per la baixada dels preus dels productes agrícoles. El sector industrial valencià, a més dels efectes generals de la crisi econòmica i la competència mundial, va veure com s'incentivava que els beneficis s'invertissin en projectes immobiliaris. El sector dels serveis, quantitativament el més important en l'economia valenciana, té el gran repte de la productivitat i l'especialització, la clau per a retre una remuneració digna. El turisme, amb una presència determinant al litoral valencià, genera riquesa però necessita una reconversió. En aquestes condicions, la tasca és començar de nou, replantejar la base econòmica i canviar el model productiu del país.

Enmig de tota aquesta crisi econòmica estructural, persisteix l'espoli fiscal al País Valencià. Afortunadament, a hores d'ara, ningú nega aquest fet, però el marc mental decafeïnat que parla de "tracte just" ha convertit la reivindicació en la mera reforma del sistema de finançament de les CCAA





de règim comú i l'ha allunyada de la reivindicació de la sobirania fiscal per al País Valencià. Aquest espoli fiscal, que ens deixa sense recursos per a invertir en infraestructures i serveis socials bàsics, ens deixa sense marge per a impulsar les polítiques econòmiques sectorials ambiciosos que necessita l'economia valenciana i, encara, empobreix el nostre país i amplia l'escletxa en renda per habitant amb la resta de l'Estat espanyol.

El País Valencià necessita, amb certa urgència, una estructura de govern territorial eficient, que no poden ser ni les actuals diputacions ni tampoc les 33 comarques històriques, només vigents a efectes estadístics i sense cap reflex en les estructures administratives i de govern. I no es pot continuar amb la gran quantitat d'indicadors de benestar en negatiu, amb un empobriment generalitzat i amb la pèrdua de capital humà per l'emigració dels nostres joves més formats. Cal afrontar aquesta situació amb l'empenta valenciana i, aquesta vegada sí, amb valentia i sense complexos.

## **2.9 Illes Balears, el sobiranisme creixent**

Aquests anys convulsos propiciaren a les Balears la revolució de les cent mil samarretes verdes en defensa de l'ensenyament públic i en català, amenaçat seriosament per tot allò que representava José Ramón Bauzá. D'aleshores ençà el Partit Popular no ha tornat al govern autonòmic a cap de les dues eleccions que s'han viscut.

A les Balears, el camí de Catalunya cap a la República iniciat amb la crisi de l'Estatut ha il·lusionat una bona part de la població que l'ha viscut amb gran solidaritat i també com una oportunitat. Altrament, ha radicalitzat els sectors més contraris i ha fet entrar en contradicció el socialisme federalista, que sempre ha tingut una força important.

A les eleccions europees del passat mes de maig, Esquerra Republicana va assolir la xifra més alta aconseguida mai a les Balears amb 20.530 vots. Arran de les diverses coalicions d'esquerra sobiranista en què s'ha participat a les municipals, insulars i autonòmiques, militants d'Esquerra Republicana són presents al Parlament de les Illes Balears, al Govern de les Illes Balears i al Consell de Mallorca. També a diversos ajuntaments illencs, destacant Bunyola on Andreu Bujosa n'és el batle.

Els estudis sociològics indiquen que hi ha dues batalles del relat que a les Balears s'estan guanyant: d'una banda, l'augment espectacular de les preferències republicanes enfront de la monarquia, i per l'altra, l'acceptació que l'espoli fiscal és una realitat sagnant i constant.

La resposta contrària de la gent de Menorca, Mallorca, Eivissa i Formentera a la sentència del "Procés" ha estat considerable i ha superat amb escreix el marc de l'independentisme.

## **2.10 Catalunya Nord, el catalanisme persistent**

A Catalunya Nord el moviment catalanista ha estat durant molts anys circumscrit a l'àmbit associatiu i cultural, amb poc ressò a l'àmbit polític. Aquests últims anys, Esquerra Republicana de Catalunya Nord ha trencat aquest esquema apostant per participar a un "front social" dels partits de l'esquerra francesa amb representació a Catalunya Nord. Això ens ha donat visibilitat en el terreny social i en les mobilitzacions per la defensa dels drets laborals i socials.



Un altre aspecte destacable dels últims anys és evidentment la repercussió a les comarques del nord del procés que viu Catalunya. Les mobilitzacions pels presos han atret nous seguidors potencials pel sector catalanista tradicional, amb reivindicacions basades en la defensa de la democràcia i canalitzat per estructures locals d'entitats com el Comitè de Solidaritat, l'ANC o Òmnium Cultural.



### **3. UNA NOVA ETAPA: ENFORTIR-NOS PER GUANYAR LA REPÚBLICA CATALANA**

**L'independentisme ha estat l'únic projecte polític que ha estat capaç de fer trontollar l'*statu quo*** a l'Estat espanyol en els darrers quaranta anys. Un moviment que ha crescut a les urnes i que ha fet aflorar la pitjor cara de l'Estat tan bon punt s'ha convertit en majoritari. De fet, la progressiva acumulació de forces per part del projecte independentista ha anat acompanyada en paral·lel del progressiu debilitament del Règim del 78. En tant que projecte capaç de provocar una veritable transformació social i política, és el que li fa realment por i és vist com la principal amenaça, fet pel qual l'estat ha respòs amb una operació d'estat tan dura.

**L'Estat espanyol s'ha demostrat irreformable**, ha estat repetidament incapaç de donar una resposta satisfactòria a les demandes democràtiques de la ciutadania de Catalunya. Governos de diferent color han optat per la repressió i la vulneració de drets fins a l'empresonament de persones innocents amb la voluntat d'imposar un càstig exemplificador i atemoridor a tothom que gosi qüestionar la unitat territorial de l'Estat.

Davant d'això, es fa necessari valorar les debilitats i les fortaleses per afrontar-les evitant les amenaces i potenciant les oportunitats en els escenaris de futur. El republicanisme ha pres consciència de la importància de mantenir la mobilització ciutadana, de la necessitat d'incidir sobre l'opinió pública internacional, de la rellevància d'enfortir el país a tots nivells i de la certesa que cal continuar aglutinant cada cop més suports al voltant del projecte republicà. I això passa, necessàriament per **l'enfortiment de la societat catalana, del moviment republicà en si mateix, de les institucions catalanes i d'Esquerra Republicana.**

#### **3.1 ENFORTIR LA SOCIETAT CATALANA**

##### **3.1.1 La defensa dels drets civils i polítics**

Des de la tardor del 2017 **la repressió política, judicial i policial ha crescut exponencialment a l'Estat espanyol.** Una regressió imparable de drets i llibertats que, a través de la llei Mordassa, l'enduriment del Codi Penal i el seu ús i abús per contestar una demanda política amb l'aplicació del dret penal de l'enemic en una causa general contra l'independentisme, s'ha posat de manifest a Catalunya amb limitacions a la llibertat d'expressió, de reunió i manifestació abans i després del dia 1 d'octubre, afectant la mobilització de la població. S'ha judicialitzat la política, fent-se evident un cop més la manca de separació de poders, i tot en un marc d'excepcionalitat penal que utilitza de manera indeguda empresonaments preventius i tipus penals propis d'altres èpoques. Estem, per tant, davant d'una causa general contra l'independentisme que té per objectiu acabar amb un moviment polític, democràtic, plural, cívic i no violent.

I a la vegada, cal tenir present que malgrat que aquestes **formes repressives** s'estan utilitzant per combatre l'independentisme, és evident que també s'utilitzen i **s'utilitzaran contra altres formes de dissidència que qüestionin l'*statu quo*.**



No podem normalitzar de cap manera aquesta involució de drets que afecta a tota la ciutadania, pensi com pensi. Per això és fonamental que **la defensa de les llibertats civils sigui un dels pilars del discurs del republicanisme** en el que cal protegir els drets civils i polítics, individuals i col·lectius, dels ciutadans i les ciutadanes del nostre país. És fonamental convertir aquesta defensa en un eix vertebrador de la societat catalana més enllà de blocs i de polarització.

A més, en un context internacional de restriccions de llibertats i d'auge de l'extrema dreta i dels autoritarismes, **la societat catalana ha d'esdevenir punta de llança al món de la reivindicació dels drets civils i polítics** en el que cal anar a buscar els demòcrates i progressistes d'arreu per teixir aliances encaminades a la seva defensa.

### **3.1.2 La lluita contra les desigualtats**

**La prioritat de les polítiques republicanes és la lluita contra les desigualtats** per a garantir la igualtat d'oportunitats i una vida digna a tothom, especialment a través d'un treball i pensions dignes, uns bons serveis públics, eradicant la pobresa i acompanyant els col·lectius més vulnerables. En un món on, cada vegada més, la riquesa es concentra en poques mans i les desigualtats es van incrementant, **cal enfortir l'estat del benestar i redistribuir la riquesa**.

La desigualtat és una amenaça per al moviment republicà, ja que el suport a la independència és, en general, més baix a les parts més altes i més baixes de la distribució de la renda a Catalunya. Que la independència s'entengui com un instrument per a aconseguir majors quotes de justícia social i benestar és una condició necessària per a ampliar i enfortir el suport social a l'independentisme.

Els problemes estructurals, empitjorats pels efectes de la crisi econòmica, han fet que **la desigualtat augmenti i s'acarnissi en els col·lectius ja vulnerables**, i d'entre aquests pateixen especialment les dones i la infància. La precarietat laboral ha fet aparèixer també nous sectors de població en risc de vulnerabilitat, els anomenats "treballadors pobres", tenir feina ja no garanteix uns ingressos suficients per tenir una vida digna.

Davant d'això es fa necessari **impulsar polítiques valentes de redistribució i redistribució de la riquesa**, promoure la formació i l'ocupació de qualitat i garantir els drets bàsics a tota la població com són l'alimentació, l'habitatge digne o el subministraments energètic, i fer front, per tant, a les situacions de pobresa energètica. No només estan en risc els drets polítics i civils, sinó també estan amenaçats els drets socials de la ciutadania.

Amb l'objectiu d'**empoderar les persones i contribuir a realitzar una vida plena i autònoma** cal apostar per implementar la renda garantida de ciutadania. I també millorar la quantitat i qualitat de recursos i serveis destinats a les persones grans i a les que tenen necessitats especials per assegurar la màxima independència i qualitat de vida.

I com a qüestió de fons, per a la millora del benestar de les persones i de les famílies, cal **impulsar la reforma horària que redistribueixi els usos del temps**, incentivi la corresponsabilitat en les tasques de la cura i de la llar i garanteixi la conciliació de la vida laboral, personal i familiar.



### **3.1.3 Una economia pròspera**

Després d'una greu crisi originada per una fallida financera d'abast mundial, conseqüència de l'impuls desregulador del neoliberalisme, actualment ens trobem en un nou context d'inestabilitat per als propers anys. En aquestes circumstàncies resulta imprescindible superar l'actual model productiu, en el que en bona part la competitivitat es basa en la reducció de costos, per un altre de menys fràgil, basat en el valor afegit, que respongui al canvis en el mapa geopolític i en els sistemes de producció i distribució fruit de la globalització política i el desenvolupament tecnològic.

En aquest aspecte, **Esquerra Republicana seguim defensant un model de desenvolupament econòmic socialment inclusiu** que garanteixi una major participació de les rendes del treball a la riquesa de la societat, **ambientalment sostenible, territorialment i sectorialment equilibrat** i amb els reptes que se'ns planteja a la societat actual, com pot ser l'envelliment de la població i tot allò relacionat amb els reptes ambientals, l'economia de cures o la reducció de les desigualtats com a element central dels reptes econòmics del país. Les persones i els reptes socials han d'estar al servei de l'economia i no al revés.

Paral·lelament, però, **els canvis disruptius que patim com a societat ens plantegen alhora un risc i una oportunitat**. Necessitem un teixit productiu preparat per poder assumir com a pròpies totes les eines que l'actual revolució tecnològica està implementant al dia a dia: internet de les coses, intel·ligència artificial, big data o indústria 4.0, entre altres, no només per evitar que aquesta nova revolució tecnològica suposi una nova concentració de rendes, sinó que serveixi per millorar el benestar i la felicitat de la nostra societat.

Per tal de poder assolir tots aquests reptes, Esquerra Republicana apostem per polítiques fiscals, de foment i de suport a aquelles iniciatives econòmiques que plantegen un major benefici per a la societat i aquelles amb un major arrelament al territori. En aquest sentit, apostem per **un model de fiscalitat i de regulació que impedeixi la dominació d'uns agents econòmics per sobre dels altres** i permeti que el ric teixit productiu del nostre país, amb una forta presència de pimes, pugui assumir tots els reptes plantejats.

També cal estar atents i seguir apostant des de l'administració per aquelles iniciatives emmarcades en l'àmbit de **l'economia social i solidària ja que reflecteixen els valors republicans**, són una forma d'organització de l'economia històrica en el nostre país cada cop amb més iniciativa i que s'ha demostrat resilient durant els anys de crisi gràcies, entre altres, als models de governança que té.

En conclusió, **Esquerra Republicana apostem per un model econòmic allunyat tant del model neoliberal de desregulació** que fomenta la concentració de les rendes i del capital i esdevé un model socialment i ambientalment de tot insostenible i **també allunyat del model espanyol de capitalisme oligopòlic** que, en sectors estratègics de l'economia com són les telecomunicacions, l'energia o els subministraments, manté unes estructures que atempten contra la iniciativa i la distribució de la riquesa.

Enfortir l'economia catalana significa enfortir-la en el context de l'economia global. I alhora protegir-la de les interferències de la política nacionalista espanyola com la que es va patir l'octubre del 2017 quan l'Estat espanyol va fer servir una campanya d'intoxicació i pànic econòmic per a frenar l'impuls del moviment republicà.



### **3.1.4 La lluita contra les crisis ecològiques**

Davant la situació d'emergència climàtica que vivim, que pot provocar canvis reversibles als ecosistemes, de fatals conseqüències, cal que donem una resposta ferma que impliqui el conjunt de polítiques públiques energètiques, ambientals, de sostenibilitat, de salut pública, econòmiques, de benestar i qualitat de vida que ens permetin **avançar cap a un model productiu sostenible i de consum responsable** que garanteixi les necessitats de les generacions futures.

**El republicanisme ha d'apostar decididament per la revolució verda que permeti una transformació global**, on la sostenibilitat, la minimització i la transformació dels residus formin part de les accions de les polítiques públiques i també de les privades, per donar resposta a l'emergència climàtica que vivim. Els governs republicans han de garantir l'assoliment dels Objectius de Desenvolupament Sostenible 2030 de Nacions Unides i abanderar les polítiques verdes.

**Cal seguir avançant cap a un canvi del model energètic que impulsi el desenvolupament de les energies 100% renovables**, l'eficiència energètica, l'autoconsum, les xarxes intel·ligents de gestió i la democratització del mercat energètic, lliure de monopolis i amb uns preus justos. També una estratègia de gestió cap al residu zero amb la implementació de sistemes d'economia circular per a una transformació dels residus amb ecodisseny i processos de gestió innovadors, que permeti deixar d'utilitzar models obsolets i contaminants com les incineradores de residus.

Una política integral de gestió del territori ha de permetre **una explotació racional i sostenible dels seus recursos naturals, entre ells l'aigua**. Per garantir-ne un ús més eficient, sostenible i equilibrat, cal implantar una nova cultura de l'aigua, amb un sistema integrat del cicle de l'aigua que tendeixi a la gestió pública, garantint un subministrament mínim i recuperant els aqüífers i els cabals ecològics.

**Un dels reptes que tenen les ciutats avui és transformar el model predominant** a les societats occidentals, cada cop més obsolet i dens, amb els vehicles com a protagonistes, cap a d'altres formes d'organització que doni resposta als reptes de millora de la salut i la qualitat de vida, amb la ciutadania com a eix central de l'acció política. Incrementar els espais verds a les ciutats, aplicar mesures de mobilitat sostenible i reduir de forma immediata l'impacte de les emissions de contaminants per millorar la qualitat de l'aire, són algunes de les mesures urgents que cal adoptar.

### **3.1.5 La revolució feminista**

**El feminisme ha mostrat la seva capacitat de resiliència com a moviment de lluita** pels drets socials de les dones, la construcció d'una nova societat basada amb la igualtat d'oportunitats entre dones i homes i la fi de les desigualtats.

Al llarg del segle XX es van viure diversos moments de **lluita feminista on es van aconseguir fites molt importants**: des del dret a vot fins al dret al propi cos, i una progressiva legislació que d'entrada havia de ser garantia d'igualtat de drets entre dones i homes.

Malgrat totes aquestes lluites, **la realitat és que no hem assolit la igualtat real, ni legal**. I les dones, el 51% de la societat, segueixen patint moltes situacions de desigualtat estructural com la bretxa salarial, els sostres de vidre, la falta de paritat als espais de representació o la violència



masclista. I no oblidem que el patriarcat no sols afecta a les dones, també genera situacions de desigualtat i discriminació entre els homes.

Ara ens trobem immersos dins **una nova onada de reivindicacions feministes** protagonitzada per unes noves generacions de dones que volen viure en llibertat i sense violències. Unes demandes que compartim plenament des del projecte republicà, com la capacitat de decidir per nosaltres mateixos i no ser ostatges d'un sistema que ens vol súbdits.

De fet **no podem implementar polítiques republicanes sense la mirada feminista**, ja que això voldria dir oblidar la meitat de la societat, i obviar el fet que cap política és neutra.

Per donar resposta i solució a les desigualtats derivades del sistema patriarcal, hem d'entendre que **republicanisme i feminisme han de ser sinònims** i aplicar, des d'una mirada que també ha de ser interseccional, la perspectiva feminista en tots els àmbits, prioritzant la defensa de les que pateixen dobles i triples discriminacions, però sense perdre de vista la idea que si no generem un canvi de sistema, no superarem el patriarcat.

### **3.1.6 L'empoderament de la ciutadania organitzada**

L'articulació d'un teixit associatiu fort és important a dos nivells: un de material i un de cultural. D'una banda, a nivell material, **més associacionisme significa més apoderament popular**. Significa més capacitat de negociació de la classe treballadora, més apoderament femení davant les violències masclistes, més capacitat de pressió del jovent i l'alumnat, més accés de les classes populars a la música, l'esport o la comunicació, més capacitat de les petites i mitjanes empreses de defensar-se dels grans oligopolis, més capacitat de minories tradicionalment vulnerables de defensar-se dels nous i vells feixismes. Però, a més, la fortalesa de l'associacionisme té un efecte cultural: les associacions fortes creen ambients de socialització popular, i per tant disminueixen la influència dels grans oligopolis comunicatius a l'hora de conformar l'opinió pública. Allà on les associacions són fortes és més fàcil evitar l'extensió de la xenofòbia, l'anticatalanisme, l'aporofòbia o la dimonització dels sindicats, el feminisme o el moviment de defensa dels drets LGTBI.

**Un partit de govern com el nostre ha de mantenir una relació de respecte i cooperació amb la societat civil.** Una societat civil pro-governamental ja no és exactament una societat civil, sinó una corretja de transmissió del poder institucional. Per això mateix, és important evitar que les entitats i associacions es converteixin en instruments indirectes d'un o altre partit per a promoure's electoralment, ja que aleshores esdevenen camps de batalla entre partits. El nostre model es basa en la cooperació i la col·laboració, en ser part de les lluites compartides.

Com a partit, Esquerra Republicana ha d'escoltar amb atenció les forces vives de la societat civil i, alhora, des del poder institucional afavorir que es donin les condicions per a que arreu del país es multipliquin i s'enforteixin les associacions de tot tipus: que a tot arreu floreixin seccions sindicals, agrupacions escolta, esplais, associacions musicals, agrupacions de comerciants, colles de cultura popular, clubs esportius, entitats de defensa de la llengua, cooperatives, organitzacions de dones, col·lectius de nous catalans. Entitats independents i a-partidistes, que siguin tan transversals, diverses i plurals com ho és la pròpia societat catalana. **Un dels elements que ha fet de Catalunya un país fort és la riquesa i fortalesa de la seva societat civil; el seu enfortiment sempre implicarà, doncs, l'enfortiment del país.**



### **3.1.7 Una ciutadania lliure, crítica i compromesa**

**La llibertat i la pluralitat democràtica estan directament condicionades per la qualitat de la informació socialment disponible i pels recursos culturals que la ciutadania té** permanentment al seu abast per convertir aquella informació en coneixement. Les polítiques educatives, de ciència, tecnologia, recerca i universitats, o les polítiques de cultura, comunicació i esport constitueixen el paquet sencer de polítiques del bloc coneixement-cultura. Es tracta d'una àrea bàsica de qualsevol projecte polític. En depèn la seva formulació i també la capacitat de la ciutadania d'apropiar-se'l.

En correspondència amb el caràcter republicà del projecte polític d'Esquerra Republicana, que apel·la a la llibertat informada de la ciutadania i a la seva participació responsable i compromesa en el debat públic, plantejarem que l'àrea d'educació, cultura –inclosa la ciència–, comunicació i coneixement, sigui considerada un pilar fonamental del nostre programa d'intervenció. No parlem d'una “simple” superestructura, ni d'un complement necessari a les altres polítiques socials; no parlem de cultura només en termes de reproducció d'un llegat distintiu que mereix ser desenvolupat. Parlem del **bloc de la “cultura” considerant que és en el seu interior on podem trobar respostes als reptes principals que planteja la nova era global**, inclosa la hipòtesi de la conformació d'una “nova humanitat” (més longeva, menys esclava del treball i les malalties, assistida per dispositius que augmentin les seves capacitats, més capaç d'enfrontar-se a les crisis ambientals o d'esgotament de recursos). I també parlem del bloc o àrea de la “cultura” considerant que és sobretot des dels seus recursos, continguts i representacions que podem acabar de projectar la República, debatre les característiques que ha de tenir, els principis que l'han d'inspirar i els instruments que ens han de permetre accedir-hi i fer-la efectiva.

**El projecte de transformació social que suposa la construcció de la República**, la naturalesa del blindatge de les llibertats i dels drets personals i col·lectius que ha d'incorporar, o la mena de reconstrucció de l'espai públic que impulsarà, **hauran de ser cultes**. Cultes vol dir informades, elaborades i avaluades amb una ampla i competent participació ciutadana. Des de la banalitat, la simplicitat, la desinformació o la ignorància no serà possible dialogar amb altres experiències socials i polítiques avançades, o pronunciar-se sobre les propostes expertes que ens puguin arribar, ni tampoc comptar amb el suport popular i les complicitats que la construcció d'un poder públic institucional nou, democràtic, de baix a dalt, en forma de República, exigirà.

Per transitar el canvi d'època servint el interessos populars, compromesos amb la justícia social, la llibertat, el progrés i el benestar, i compromesos amb l'emancipació catalana mitjançant la construcció de la República, Esquerra Republicana ha de **posar l'accent en les polítiques públiques de l'àrea de la cultura, la comunicació, l'educació, l'esport, la ciència, la tecnologia i el coneixement**. En uns anys que volem que siguin de profundes transformacions, i des de la convicció que ningú és en millor disposició que nosaltres per liderar-les, hem d'afirmar que la cultura és i serà l'oportunitat principal de consolidar un model avançat de ciutadania compartida i oferir, al mateix temps, un ventall obert de possibilitats d'interpretació i de lliure vinculació amb la identitat nacional.

### **3.1.8 La ciutadania republicana: som un sol poble**

**La construcció de la República Catalana que volem** implicarà necessàriament la incorporació al projecte d'un ampli ventall de sensibilitats socials, culturals i polítiques i també, doncs, d'un munt de **ciutadans i ciutadanes amb orígens, punts de partida i sentiments de pertinença molt**





**diversos.** Des d'aquesta perspectiva, la República Catalana a la qual aspirem entronca amb la millor de la tradició, inequívocament integradora, del catalanisme cultural; i, alhora, actualitza aquesta tradició per incorporar-la a la complexitat constitutiva de les societats modernes del segle XXI. És a dir, que aposta per fer un pas endavant que vagi més enllà de les categories heretades del resistencialisme antifranquista per, a partir dels nous reptes que ens planteja la realitat actual, puguem articular un nou i ambiciós model de ciutadania republicana. **Un model que, assumint la nostra condició històrica de nació, sigui capaç de sustentar la construcció d'un nou subjecte de sobirania** que, decididament orientat cap al futur i lluny dels esquemes autoritaris dels vells Estat-nació, sigui el fruit de les aportacions lliures i la voluntat democràtica de la ciutadania.

L'actuació d'Esquerra Republicana s'ha d'orientar, doncs, al **manteniment de la cohesió i la unitat civil de la ciutadania de Catalunya, en la línia del vell "Som un sol poble"**. I això a partir de l'impuls de polítiques públiques amb ambició social des de les institucions i d'un discurs democràtic, respectuós i còmplice amb la diversitat present al si de la ciutadania de Catalunya. Només així barrarem el pas als qui, amb la complicitat de l'Estat i els mitjans de comunicació que li són afins, aposten per la fractura de la nostra societat com a mecanisme per impedir l'avenç cap a la República Catalana.

## **3.2 ENFORTIR EL MOVIMENT REPUBLICÀ**

### **3.2.1 La lluita antirepressiva: noves formes de resistència no-violenta**

**La repressió contra l'independentisme pren forma de causa general** i va indissolublement lligada a la negativa de l'Estat a reconèixer la ciutadania de Catalunya com a subjecte de sobirania, per tant només desapareixerà de forma definitiva amb el lliure exercici del dret d'autodeterminació. Així doncs, no ens trobem davant una conjuntura puntual sinó davant una estratègia de caràcter estructural de l'Estat que no té cap voluntat de donar una sortida democràtica a les demandes de la ciutadania catalana.

La repressió no va començar amb els primers empresonaments ni molt menys ha acabat amb la sentència del Tribunal Suprem. Ve d'abans i malauradament ha vingut per quedar-se, **fins que l'estat sigui capaç d'aposta per una solució democràtica i política.** És per això que cal tenir present que la repressió afecta les persones que les pateixen en primera persona, però també els seus entorns, familiars i socials. I d'una manera global, en un marc repressiu, és tota la ciutadania qui en surt perjudicada.

És més, la repressió porta associada una voluntat de deshumanització de les persones que defensen el projecte col·lectiu que es vol combatre, a través de muntatges policials i mediàtic i de la criminalització per acabar justificant la seva pròpia existència.

Això significa que **cal una estratègia antirepressiva** que ens permeti, tant en el curt com en el mitjà termini, fer front a les diferents expressions de la violència institucional de l'Estat, i ajudar-nos a avançar en la consecució de l'objectiu estratègic principal, que és el de construir la República Catalana.



I vinculat a aquesta estratègia, entendre que és **la solidaritat amb tothom qui pateix la repressió, el que ens farà poder-la combatre i superar-la**. Una solidaritat que ha d'estar caracteritzada per compartir que no hi poden haver diferències entre les persones que la pateixen, sinó que totes són víctimes d'una mateixa causa general.

Els **objectius de la lluita antirepressiva** que hem de desplegar són:

- Denunciar i evidenciar la repressió, internament i a nivell internacional per buscar suports
- Minimitzar els efectes de la repressió.
- Vetllar per la protecció sense caure en l'autocensura.
- Invertir políticament la repressió per tal que els seus efectes desgastin l'estat i reforcin l'espai polític i social de l'independentisme.
- Reforçar la solidaritat i ampliar l'espai antirepressiu a totes les persones i col·lectius defensors de la democràcia i del respecte als drets civils i polítics.

Sempre hem defensat i defensarem que **la nostra lluita és de caràcter pacífic i no violent**. Per això considerem que en els propers anys les noves formes de resistència no-violenta, que s'estan popularitzant entre el moviment independentista, han de tenir un paper fonamental com a mitjà per aconseguir des de la societat civil els nostres objectius polítics: protestes simbòliques, vagues generals, la no cooperació econòmica i política o la desobediència civil, en són alguns exemples.

### **3.2.2 La unitat estratègica de les forces independentistes**

**La reconstrucció de la unitat estratègica és imprescindible per seguir avançant**. Cal, per tant, forjar els consensos en el sí del moviment independentista de quines han de ser les següents fites i passos. Ara bé, convé seguir insistint en què la unitat estratègica no és la unitat electoral. La reiterada confusió dels dos termes, així com les successives convocatòries electorals, no han afavorit a facilitar un clima procliu per forjar grans acords estratègics. Amb tot, estem en una fase de reconstrucció de les confiançaes entre els diferents actors i de creació d'espais necessaris per fer-ho possible.

En aquest sentit, **cal remarcar experiències prou positives** en el camp de la solidaritat amb les persones preses i exiliades, en l'impuls de respostes a una repressió de l'Estat cada cop més desfermada i en el terreny de la projecció internacional de les reivindicacions democràtiques de la ciutadania de Catalunya. La declaració de la Llotja de Mar, l'Assemblea de càrrecs electes o les resolucions i mocions pactades a les institucions catalanes en són alguns exemples.

Esquerra Republicana està cridada a jugar, sense menystenir els altres actors que també han de concórrer en aquesta tasca, **un paper de primer ordre en l'articulació de la unitat estratègica de l'independentisme**. D'una banda perquè ocupa una posició central al si del moviment republicà i, en conseqüència, pot fer valer la seva capacitat de diàleg amb l'ampli mosaic de sensibilitats que actuen al seu si. I de l'altra perquè, en compatibilitzar una clara vocació de treball institucional i la voluntat de ser un agent dinamitzador de la mobilització ciutadana, parteix d'un punt de vista prou complet en relació als diferents aspectes als quals una estratègia d'aquest abast per la República Catalana haurà de tenir en compte.



Es fa difícil, en qualsevol cas, atenent a les incerteses que planteja el calendari, prefigurar en un grau de detall gaire precís quines han de ser les diferents etapes a través de les quals arribarem a una plasmació definitiva de la unitat estratègica entre les forces del moviment republicà. El que segur que serà imprescindible és que el moviment independentista arribi a compartir el mateix diagnòstic de la realitat. Sigui com sigui, no hem de descartar que la unitat estratègica s'assoleixi a partir d'un seguit d'acords parcials en diversos àmbits que vagin prefigurant, de manera progressiva, un acord estratègic de major abast. En tot cas, caldrà combinar diversos escenaris i nivells, i aconseguir acords que compatibilitzin la mobilització ciutadana, amb l'enfortiment de les institucions, amb els avenços a les urnes, amb una coordinació a nivell internacional i amb l'obertura cap a altres sensibilitats que ens permetin **interpel·lar al màxim de ciutadania possible per seguir sumant i enfortint-nos**.

### **3.2.3 L'escenari espanyol: incidència política i comunicativa**

El lema d'Esquerra Republicana, "Tornarem més forts", de les últimes eleccions espanyoles, expressa clarament la necessitat del suport de la ciutadania per poder anar a Madrid amb més força, a defensar els drets i les llibertats de les ciutadanes i ciutadans de Catalunya. El nostre objectiu final és el de sempre: **defensar la República Catalana independent i poder abandonar les Corts espanyoles**.

En els últims quatre anys hem viscut quatre comicis electorals a l'estat espanyol, a causa de la no resolució del conflicte polític entre Catalunya i l'Estat espanyol. Després de la sentència del Procés, la qual significa 100 anys de presó pels nostres líders polítics, i després del fracàs estrepitos del PSOE com a garant del diàleg amb Catalunya, l'escenari a Madrid varia. **El Congrés i el Senat són un altaveu per evidenciar davant la ciutadania la manca de voluntat política** per part de qualsevol Govern espanyol per resoldre el problema polític entre Catalunya i Espanya per la via del diàleg.

No podem obviar, però, les necessitats dels Països Catalans. En aquest sentit, la nostra presència a Madrid ha de servir per generar consciència sobre la necessitat d'independitzar-nos de l'Estat espanyol i, en conseqüència, deixar en evidència la regressió social i democràtica d'Espanya, el nostre grau de dependència i com el nepotisme i les decisions adoptades des de Madrid perjudiquen la nostra economia productiva i a les classes treballadores i populars; la marginació a que ens sotmet l'Administració estatal i els greuges comparatius amb altres territoris de l'Estat. **Es tracta que la ciutadania de Catalunya i els Països Catalans prengui consciència** de la desídia de l'Estat espanyol envers els problemes del nostre poble i de com les polítiques estatals afecten els interessos de tota la ciutadania. En contraposició, **reclamar la República Catalana com la decisió racional òptima de la ciutadania catalana** per afrontar i resoldre les seves principals problemàtiques i reptes.

En línia amb aquestes consideracions, i en el context polític i històric que estem vivint i després de la sentència condemnatòria dels nostres líders polítics per l'Estat espanyol, **la tasca d'Esquerra Republicana al Congrés i Senat** se centra en els següents objectius:

1. Denunciar la política repressiva i la violència exercida per l'Estat espanyol
2. Insistir en la necessitat d'establir el diàleg entre Catalunya i l'Estat espanyol per tal de resoldre de manera pacífica, democràtica i negociada el conflicte polític.



3. Desemmascarar el Règim del 78. Evidenciar i denunciar els greuges d'un Estat monàrquic, unitarista, centralista, uniformitzador, nepòtic i ineficient.
4. Defensar els drets i les llibertats, els interessos de les classes treballadores i populars i l'economia innovadora, productiva i respectuosa amb el medi ambient.
5. Evidenciar reiteradament la manca de voluntat de l'Estat per atendre les necessitats d'inversió als Països Catalans i els greuges amb altres territoris de l'Estat.
6. Reivindicar els drets nacionals de Catalunya i dels Països Catalans i la solidaritat amb altres pobles i nacions oprimides.
7. Teixir complicitats amb els col·lectius i moviments progressistes d'arreu de l'Estat i anar consolidant xarxes de solidaritat mútua.

### **3.2.4 Les complicitats en l'àmbit internacional: a nivell polític, comunicatiu i d'opinió pública**

**L'enfortiment del moviment republicà a Catalunya passa per reforçar les aliances i complicitats a nivell internacional** i també, per generar la percepció que l'enquistament del conflicte entre l'Estat espanyol i Catalunya és una font d'inestabilitat a Europa. Per tant, és en el propi interès dels països europeus que aquest conflicte es resolgui d'una manera pacífica i democràtica.

Aquestes sinergies han de ser a tots els nivells:

- als àmbits institucionals on exercim representació i actuem a nivell europeu i internacional, per això és important guanyar eleccions a tots els nivells i fer acció de govern;
- als grups polítics dels que som membres, principalment a nivell europeu;
- a les organitzacions, sindicats i xarxes sectorials en les participem com a societat civil organitzada a nivell europeu i internacional,
- i vetllant per promoure-ho en aquells àmbits en els que encara no hi ha presència a nivell europeu o internacional.

Per a guanyar credibilitat i solidaritat a nivell internacional cal que treballem amb coherència, constància en l'acció, voluntat de cooperació i esperit constructiu. Hem de ser capaços d'**actuar als diferents nivells aportant propostes que generin escenaris de benefici mutu** amb els socis i col·laboradors d'altres països, en tots els àmbits, sempre de manera coherent amb els nostres posicionaments i accions internes.

Això és especialment necessari a la Unió Europea. Per coherència amb els valors europeistes del moviment republicà català, **cal treballar per fer prevaldre els nostres drets i llibertats com a ciutadans europeus i teixir complicitats** amb la resta de ciutadans que volen que la UE es construeixi de manera coherent amb els seus principis i valors fundacionals (respecte a la dignitat humana, llibertat, democràcia, igualtat, estat de dret i respecte als drets humans, inclosos els de les persones pertanyents a minories) i que es compleixi la Carta dels Drets Fonamentals de la UE, que recull el conjunt dels drets civils, polítics, econòmics i socials de totes les persones que viuen en el territori de la UE.



Actuar als diferents nivells i amb coherència és el que ha d'ajudar a **augmentar el coneixement sobre el que està passant a Catalunya** entre la societat d'altres països i, alhora, ha de contribuir a que es continuïn sumant veus en defensa del dret d'autodeterminació del poble català i en contra de la repressió actual contra la ciutadania i especialment contra el moviment republicà i independentista. En tota aquesta dinàmica és important treballar per ser presents en l'opinió pública i publicada als diferents països, sigui directament o a través dels opinadors locals. Sens dubte, les persones exiliades que pateixen la repressió en la pròpia pell, són un actiu imprescindible en aquesta tasca, així com les organitzacions com el Consell de la República poden esdevenir claus en el procés de cerca de complicitats i d'internacionalització del moviment i de la causa.

### **3.2.5 El sindicalisme, una eina d'acció republicana**

**El sindicalisme és un àmbit fonamental per a l'avenç cap a la República Catalana.** El treball sindical genera organització, formació i cultura reivindicativa al si de la classe treballadora i, en conseqüència, pot jugar un paper de primer ordre en un context de creixent autoritarisme de l'Estat i de retrocés dels drets socials i les llibertats democràtiques.

El conjunt del moviment republicà, i molt en particular Esquerra Republicana com a força amb vocació de construir grans majories, ha de **treballar activament per afavorir el treball sindical dels sectors populars** que li són més afins. I ho ha de fer a partir del respecte per la pluralitat de propostes sindicals per les quals ha optat la gent treballadora d'aquest país.

Més enllà de l'aposta per a un o altre projecte sindical en concret, doncs, cal que siguem capaços de connectar i **articular voluntats amb el conjunt dels treballadors i treballadores partidaris de la República Catalana** que dediquen part del seu compromís ciutadà al treball sindical. Ara més que mai el sindicalisme ha de ser una eina per avançar cap a la República Catalana.

### **3.2.6 Experiències de sobirania republicana**

L'articulació d'iniciatives ciutadanes per a **la creació d'espais de sobirania republicana ha de tenir un paper fonamental en l'avenç cap a la República Catalana.** I és que, més enllà de l'estricta mobilització de carrer i del desplegament de noves formes de protesta noviolenta, **cal potenciar activament l'empoderament organitzat de la ciutadania** en àmbits tan diversos com l'energia, el consum, les finances, les relacions laborals, les telecomunicacions, el comerç, el consum, els mitjans de comunicació, el temps de vida quotidiana etc.

**Es tracta d'afavorir canvis en les relacions de poder que afebleixin l'Estat i els grans grups econòmics** que el sustenten i facilitin, en conseqüència, l'estratègia a favor de la República Catalana. És necessari, doncs, que les institucions en les quals Esquerra Republicana estigui present –des del Govern de Catalunya als ajuntaments– estableixin complicitats amb les diferents iniciatives que puguin sorgir en aquesta direcció. I que el conjunt de la militància del partit, hi participi i hi doni suport.

### **3.2.7 Els Països Catalans en clau de futur**

Esquerra Republicana té com a objectiu la independència dels Països Catalans. Tanmateix resulta innegable que **el procés d'hegemonia del sobiranisme es troba en una situació desigual als**



**diferents territoris.** L'adaptació de l'estratègia independentista al País Valencià, a les Illes Balears i a la Catalunya Nord, així com el marc d'aliances, ha de tenir en compte les especificitats d'aquests territoris en el pla de les tradicions institucionals distintives, el mapa polític i el diferent grau de consciència nacional.

**Bona part del nou independentisme no és particip encara de la idea dels Països Catalans,** però tanmateix, el dia a dia econòmic, social i cultural dels diferents territoris conforma una realitat nacional reforçada encara més per la conveniència d'un futur republicà compartit.

**El camí cap a la independència del Principat pot obrir les portes al País Valencià, Illes Balears i Catalunya Nord** per avançar en els seus objectius i a beneficiar-se, fins i tot, com a connacionals, de determinats drets i serveis prestats per la República de Catalunya. I, amb tot, cal ser conscients que el factor veritablement determinant per anar endavant ha de ser la voluntat democràtica de la gent de cadascun d'aquests territoris. En la mesura que la República Catalana serà un subjecte de sobirania de nou encuny, no nascut a partir de la imposició sinó de la voluntat democràtica de la ciutadania que l'ha de constituir, només podrà superar el límits del Principat a partir de la lliure adhesió, sigui de tall confederal o federalitzant, de la resta de territoris que formen el Països Catalans.

### **3.3 ENFORTIR LES INSTITUCIONS**

**La defensa de les institucions catalanes** -Govern, Parlament i ajuntaments- és un element essencial de la política d'Esquerra Republicana. I això en un context particularment difícil en el qual, amb l'aplicació del l'article 155 després de l'Octubre català, s'ha entrat en una fase en la qual l'amenaça d'intervenció o, fins i tot, de supressió de les nostres institucions ha passar a formar part del paisatge polític espanyol més habitual.

Les institucions catalanes són, tot i les limitacions que imposa el marc polític i jurídic estatal, un espai des del qual s'han de desenvolupar polítiques públiques al servei de la classe treballadora i els sectors populars de Catalunya. I, en la mesura que aquests sectors són els més objectivament interessats en l'avenç cap a la República Catalana, és evident que **orientar aquestes polítiques en clau republicana té una importància fonamental a l'hora d'ampliar la base social** partidària de la independència.

La vocació institucional d'Esquerra Republicana no està exempta de reptes i dificultats, atenent a la complexitat del moment actual, en un context polític de creixent anormalitat democràtica. I és que una part cada cop més significativa de la ciutadania, sobretot la més jove, s'està mobilitzant amb una clara voluntat de superar la simple expressió pública de rebuig a una realitat que limita els drets individuals i les llibertats ciutadanes. Hi ha una demanda social en pro de desenvolupar una actitud de resposta no violenta més activa. I hi ha el risc que aquesta resposta pugui topar alguna vegada amb les nostres institucions. **Tant la ciutadania mobilitzada com els actors institucionals han d'articular la seva activitat** tenint present aquesta realitat.

**Esquerra Republicana té una històrica voluntat de lideratge de les institucions catalanes.** I, al mateix temps, manté una irrenunciable vinculació amb els moviments ciutadans que malden per la



defensa dels drets democràtics i la transformació de la societat. Cal fer compatible, doncs, el normal funcionament institucional amb la clara voluntat de la ciutadania de mantenir un *crescendo* mobilitzador en defensa dels nostres drets. Sabent, sempre, que tan l'un com l'altre són imprescindibles per a l'avenç cap a la República Catalana.

### **3.3.1 El Parlament de Catalunya**

**L'enfortiment i la preservació del Parlament de Catalunya com a àmbit de representació de la ciutadania i com a institució** dipositària de la nostra sobirania és un objectiu fonamental per a Esquerra Republicana. I més encara, en uns moments en què el seu mateix funcionament, i potser la seva mateixa existència com a cambra parlamentària, es troba amenaçada per un Tribunal Constitucional que actua, una vegada més, com a braç executor del nacionalisme espanyol, volent impedir un pronunciament a favor del dret a l'autodeterminació de Catalunya.

En la legislatura anterior hi va haver diverses lleis aprovades pel Parlament, que es van veure afectades per recursos del Govern espanyol al Tribunal Constitucional i que van ser suspeses de manera automàtica i, finalment, anul·lades. Tot plegat ha tingut un cost a nivell d'institucions i conjunt de la ciutadania evident i, el que és meu greu, ha deixat desatesos els sectors populars que eren, molt majoritàriament, els seus grans beneficiaris. Caldrà doncs **fer respectar la sobirania del Parlament i les majories parlamentàries que en cada cas avalen l'aprovació de les lleis**. No podem quedar presoners de la cotilla autonòmica que ens vol imposar l'Estat espanyol i hem de ser capaços de posar de nou sobre la taula aquelles iniciatives de caràcter social que el Govern espanyol i el Tribunal Constitucional han torpedinat irresponsablement.

El Parlament ha d'esdevenir igualment, en un context general de repressió contra l'independentisme, les llibertats democràtiques i els drets civils i polítics de la ciutadania, **un àmbit d'articulació d'iniciatives d'ampli espectre** que aplegui el conjunt de les institucions catalanes i la societat civil en la defensa d'aquestes.

Es tracta, al capdavant, que **el Parlament esdevingui l'altaveu de les necessitats i les demandes de les classes populars i dels moviments ciutadans** que defensen un aprofundiment social i democràtic, rebutgen la repressió i se senten compromesos amb l'exercici del dret a decidir.

### **3.3.2 Govern de Catalunya**

**El Govern de Catalunya ha de ser un instrument essencial per a l'avenç cap a la República Catalana**. No pas, és clar, perquè s'hagi alliberat dels notables constrenyiments dels darrers anys - jurídics, competencials i financers- sinó perquè, per precària que pugui ser, la seva simple existència a mans de forces partidàries de la República Catalana és un potentíssim factor de legitimitat interna i externa. Això sense oblidar els efectes demolidors que comportaria que quedés a mans dels adversaris del moviment republicà a través, per exemple, d'una hipotètica aplicació permanent de l'article 155. Una possibilitat de malson que posaria en risc conquestes històriques tan valuoses com l'escola catalana, els mitjans de comunicació públics o la mateixa policia catalana, i que deixaria el pas franc als qui volen fracturar la nostra societat.

És necessari que **el Govern de Catalunya sigui percebut per la ciutadania com una eina de millora i transformació de la societat**, amb incidència en múltiples camps que tenen una



incidència directa en la seva qualitat de vida. Ens cal, més que mai, disposar d'una administració fiable, propera, descentralitzada i transparent amb capacitat de diàleg i entesa amb una societat que mostra una creixent capacitat d'autoorganització. I és que el conjunt de **la tasca de Govern ha d'estar orientada, també, a l'ampliació de la base social** partidària de la República catalana.

**Les polítiques públiques en clau republicana** que cal impulsar des del Govern de Catalunya han de reforçar, en el seu diferent àmbit d'aplicació, les línies d'actuació següents:

1. Potenciar la innovació i afavoriran la implicació activa de la ciutadania en el seu desenvolupament;
2. Ajudar a avançar cap a la plena igualtat d'oportunitats, la cohesió social i l'autonomia personal de tota la ciutadania;
3. Contribuir a l'assoliment de més graus de sobirania;
4. Assegurar la transversalitat de les polítiques de gènere en el seu desplegament;
5. Apropar les persones i els territoris a partir del respecte i una especial sensibilitat en relació a la diversitat social i territorial present al país.

Ens cal un govern fort i amb les idees clares, amb una majoria parlamentària estable i el més àmplia possible al darrere i que, més enllà de no acceptar actuar com una autonomia, **es relacioni amb el Govern espanyol des de la bilateralitat i amb mentalitat d'Estat propi**. Només així hi haurà prou seguretat i confiança per implementar polítiques públiques en clau republicana orientades a enfortir l'economia, potenciar els nostres sectors productius i situar la justícia social i la igualtat d'oportunitats en el primer pla de l'acció del Govern de Catalunya. I també per plantejar noves fites a assolir en matèria de drets socials de nova generació i aprofundiment de la democràcia.

El Govern de Catalunya ha de contribuir a **superar la contradicció entre l'actuació institucional en un marc juridicopolític encara autonòmic i la voluntat d'assolir la República Catalana**. L'experiència demostra que aquest repte, més que amb gesticulació excessiva i retòrica inflamada, només es pot conjurar per mitjà del desplegament de polítiques públiques nacionalment ambicioses i amb voluntat social que maximitzin el marge d'actuació institucional de la Generalitat i que afebleixin progressivament la dependència de l'Estat i els grans poders econòmics que li són afins.

Tot plegat requerirà, almenys en alguns casos, el concurs d'iniciatives impulsades en l'àmbit local i des de la mateixa societat en clau de **construcció d'espais de sobirania republicana**. Es tracta, al capdavant, de generar una situació en la qual la ciutadania visualitzi l'accés a la República Catalana com el corollari lògic d'una actuació política orientada cap a aquesta fi per part del Govern de la Generalitat, el conjunt de les institucions catalanes i per bona part de la societat civil organitzada.

### **3.3.3 Els ajuntaments, les institucions supramunicipals i les entitats municipalistes**

**Els ajuntaments juguen un paper de primer ordre** en la conformació de l'entramat institucional català. El marc local és el que toca de manera més directa les demandes de la ciutadania i, en conseqüència, les polítiques públiques –socials, urbanístiques i ambientals, de promoció del territori etc.- que s'impulsen des de les institucions locals i/o supralocals –diputacions, consells comarcals etc.- tenen una importància fonamental a l'hora de donar una resposta a les seves necessitats més





immediates. I tot plegat en un marc competencial i financer que pateix un munt de càrregues i privacions a causa de les limitacions que imposa l'arquitectura institucional espanyola. Un model restrictiu, fiscalitzador i amb una històrica malfiança en relació a l'aplicació del principi de subsidiarietat. L'avenç cap al model de governança que es podrà articular amb la República Catalana significarà, des d'aquesta perspectiva, una clara millora per al món local en l'àmbit competencial, financer i de dignitat institucional.

**Els ajuntaments constitueixen un espai essencial pel que fa a la consolidació i ampliació de la base social de l'independentisme.** Els pobles i les ciutats han de ser un àmbit primordial per guanyar complicitats i voluntats d'actuació comuna a favor de la cultura democràtica i, alhora, una muralla que barri el pas a l'estratègia repressiva i de divisió social que promou l'Estat. Caldrà, doncs, que des dels ajuntaments i les institucions supramunicipals es despleguin polítiques en defensa dels drets de tota la ciutadania i, alhora, que s'impregni el conjunt de les polítiques públiques dels valors republicans bàsics: transparència, proximitat i participació i compromís actiu contra qualsevol tipus de discriminació o exclusió.

Les dues entitats municipalistes –l'Associació Catalana de Municipis i Comarques (ACM) i la Federació de Municipis de Catalunya (FMC)- desenvolupen **una funció important pel que fa a la defensa dels interessos dels ajuntaments** i el suport a la tasca dels governs municipals i la formació de les persones que en foment part. I això sense oblidar la tasca, igualment important, de les entitats municipalistes de caràcter sectorial com, entre d'altres, el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, l'Associació de Municipis amb Transport Urbà i l'Associació de Municipis Porta a Porta. Durant aquest mandat, i en molt bona part gràcies als resultats obtinguts en les darreres eleccions municipals, hi ha totes les condicions per fer possible una vella reivindicació del municipalisme d'Esquerra Republicana defensada durant molts anys gairebé en solitari: **la unificació del municipalisme català** –ACM i FMC- en una sola entitat. Es tracta d'una iniciativa que reforçarà la cohesió i la representativitat del municipalisme en una conjuntura política decisiva pel futur del país.

**Esquerra Republicana, com a primera força municipalista** de Catalunya, està cridada a jugar doncs, en els propers anys, un paper de lideratge pel que fa al reforçament del paper dels ajuntaments i del conjunt del municipalisme en el camí cap a la República Catalana.

### **3.4 ENFORTIR ESQUERRA REPUBLICANA**

#### **3.4.1 Una força política del segle XXI**

Els canvis socials, econòmics, tecnològics i culturals que s'han anat acumulant acceleradament durant el darrer quart de segle ens obliguen a **repensar a fons el paper de la política**, les organitzacions i les noves formes de governança.

La gent ja no es conforma amb delegar la seva veu en altres actors sinó que aspira a **fer-se escoltar de manera directa** i, en la mesura de les possibilitats, sense intermediaris. Els vells esquemes *verticals*, a partir dels quals els partits es dirigien a l'electorat i a la seva pròpia militància gairebé sense cap filtre i apel·lant a una autoritat i una legitimitat indiscutides, han quedat



definitivament obsolets. Ara ens calen mecanismes participatius i de democràcia directa per afavorir les noves formes de fer política.

Això no és la fi de la política ni dels partits però sí que obliga les organitzacions a evolucionar i **transformar-se per respondre a les noves necessitats i demandes de la ciutadania**. Caminem cap a societats més cooperatives, interrelacionades i dinàmiques. Aquesta horitzontalitat suposa el desmantellament del model fonamentat en la verticalitat del poder que va caracteritzar la segona revolució industrial.

És per això que Esquerra Republicana, avui i en vista als proper anys, ha de fer un esforç per mostrar-se més oberta a **estimular noves i més flexibles formes de militància, adscripció política i de relació amb l'entorn**. I també, per aprofundir i fer més eficaços els seus instruments de gestió del coneixement, captació i retenció del talent i aposta per la formació, tenint en compte una realitat complexa i canviant, en transformació constant a la qual estem immersos. Només així serem capaços de traduir les demandes que ens fa arribar la ciutadania en polítiques públiques en clau republicana.

### **3.4.2 Una organització forta i resistent davant la repressió**

**La repressió no és un fenomen puntual sinó que ha esdevingut estructural** al règim i és de preveure que es mantindrà els propers anys. Esquerra ha patit i pateix els efectes de l'acció repressiva de l'Estat, que s'ha centrat en escapar els nostre lideratges i afeblir la nostra capacitat política. Som el partit que més pateix la repressió.

**La repressió ha afectat al dia a dia de l'organització**, tant en la seva dimensió interna (dificultat en la presa de decisions, necessitat de preveure i destinar recursos econòmics i humans a l'acció antirepressiva, etc) com en la seva projecció externa. L'obstinació de l'Estat reflecteix fins a quin punt les persones que pateixen la seva repressió són un actiu polític que els posa en escac, i del que no en podem prescindir.

Per això **ens hem de preparar organitzativament per a fer-hi front**. S'ha reforçat la direcció amb nous lideratges i s'ha creat la Vicesecretaria de Drets, Llibertats i Lluita Antirepressiva per tenir en compte tots aquests paràmetres en la presa de decisions. Ens hem de preparar com a partit per si arriben més inhabilitacions o il·legalitzacions; flexibilitzar l'estructura per poder-nos adaptar a els canvis de la manera més ràpida possible i desplegar l'estratègia antirepressiva en construcció. Ens han volgut escapar, per això hem de reforçar els circuits d'informació i coordinació entre exili, presó i partit.

Des d'Esquerra Republicana també hem de **garantir el suport humà i necessari a totes les persones represaliades i a les seves famílies**, construint i mantenint xarxes de solidaritat (serveis i acompanyament) que minimitzin els efectes de la repressió en les persones. No deixarem ningú sol.

### **3.4.3 Les lluites indissolubles de l'acció republicana: feminisme, ciutadania i ecologia**

**Esquerra Republicana ha d'esdevenir l'eina de transformació social hegemònica** en la construcció d'una societat de drets i oportunitats. La República és l'eina a través de la qual podem



assolir aquest objectiu, però per fer-ho l'organització també ha d'incorporar-les com a eixos centrals en la seva acció política i el seu cos ideològic.

Dins la tradició ideològica d'Esquerra, un partit amb 88 anys d'història, **el feminisme, l'ecologisme i la defensa d'una societat plural i diversa**, on tothom en forma part, vingui d'on vingui, han estat presents però fins ara no han estat postulats hegemònics ni ha format part dels eixos centrals de la seva acció política. Les societats han canviat i avui aquestes són demandes col·lectives i transversals. Esquerra, com a partit que vol representar la societat, ha de convertir-les amb el motor de la seva acció política i situar-les a l'eix central del seu cos ideològic.

Els darrers anys, **Esquerra Republicana ha fet un gran salt en la feminització del partit**, incrementant la seva militància femenina. Aquests resultats també s'han vist traduïts en els resultats electorals: ara ens voten les mateixes dones que homes, quan fins ara la majoria del votant eren homes. Mesures com el pla intern d'igualtat, i la incorporació de criteris de paritat real (50%) han ajudat a incrementar en nombre de dones amb responsabilitats orgàniques, de representació i institucionals del partit, però encara queda camí. Esquerra Republicana, ha de fer un pas més i passar de la feminització a la feministització, és a dir, a incorporar la perspectiva feminista com al centre de la presa de decisions polítiques.

Els Països Catalans han estat històricament receptors d'immigració d'arreu del món, i això fa que tinguem una societat d'òrgens i cultures molt diverses. Com a republicans, un dels reptes més importants és garantir la cohesió social i la igualtat de drets de tota la ciutadania. Treballem per **una societat intercultural de ciutadanes i ciutadans de qui cal reconèixer i respectar la seva diversitat**, i que treballa plegada i en igualtat en la construcció d'un país on tothom es pugui desenvolupar amb plenitud.

Esquerra Republicana, com a partit que aspira a representar la societat catalana, es compromet a **incorporar els valors de la diversitat i la interculturalitat a la seva pràctica política** en tots els nivells. Però no només això, la composició de la militància i càrrecs orgànics i institucionals, en coherència amb aquests valors, ha de tendir a ser tan diversa com ho és la població del país. I a la vegada, seguir desenvolupant el projecte de ciutadania.

Des del paradigma on l'ecologisme ha de ser l'element clau per planificar un desenvolupament sostenible, en les polítiques públiques, Esquerra Republicana ha de liderar les demandes del moviment ecologista i situar-les en el centre de la seva acció política a tots els nivells institucionals. A més l'organització ha de ser capaç de realitzar internament una transformació cap a una organització més sostenible i verda, aplicant mesures específiques. Per això, el protocol verd d'Esquerra Republicana, serà l'eina que vehicularà totes aquestes accions per ser aplicades per les seccions locals, comarcals i regionals, així com les seves seus. Esquerra Republicana, a més, ha d'aplicar mesures que permetin fer més sostenibles les campanyes electorals, i les seves accions polítiques, així com convertir-se en una organització lliure de plàstics d'un sol ús, i minimitzar els seus residus.

### **3.4.4 Esquerra Republicana, primera força municipalista**

Esquerra Republicana ha esdevingut, des de les darreres eleccions la primera força municipalista de Catalunya. I, en conseqüència, té una **responsabilitat primordial a l'hora d'impulsar polítiques públiques en clau republicana des de l'àmbit local**. Es tracta d'una posició que ens



obliga a treballar amb responsabilitat i previsió per tal de continuar liderant el municipalisme republicà durant els propers anys.

**La governança local que impulsarà Esquerra Republicana** implica un exercici del poder en forma cooperativa amb l'entorn i una aposta decidida per l'impuls de polítiques socials. I, igualment, mesures de transparència democràtica i de defensa del bé comú. I també per posar un èmfasi especial en la promoció d'iniciatives encaminades a promoure la participació efectiva, la visualització i el reconeixement de les dones en tots els espais de la política local. I, paral·lelament, perquè de forma transversal s'incorporin les polítiques d'igualtat de gènere en tots els àmbits.

La proposta municipalista d'Esquerra Republicana liderarà **la posada en pràctica de les polítiques de transició ecològica en l'àmbit local**. I ho farà a partir de la posada en pràctica d'un ventall de propostes molt ampli que passen des de la promoció d'una fiscalitat progressiva verda fins a la promoció de l'ús d'energies renovables.

I, òbviament, es farà un esforç constant per tal de vincular la tasca que es faci des dels ajuntaments amb l'**estratègia global per a l'avenç cap a la República Catalana**.

Pel que fa a les línies de reforçament intern del municipalisme d'Esquerra Republicana amb vista a aquest mandat, s'impulsaran una sèrie d'iniciatives en les línies següents:

- Coordinació i impuls del treball polític del partit en els municipis de les àrees metropolitanes del país. I, paral·lelament, també en el cas d'altres tipologies de municipi (pobles petits etc.)
- Impuls d'un fòrum d'alcaldes d'Esquerra Republicana com a espai de debat polític tant de qüestions locals com nacionals.
- Establiment de mecanisme estables de coordinació del treball polític al si de les principals institucions supra-locales governades per Esquerra Republicana (diputacions, consells comarcals, etc).
- Elaboració d'un recull de bones pràctiques i experiències de gestió de govern en clau republicana, per a posar a disposició del conjunt del partit.
- Articulació d'un *laboratori d'idees* sobre polítiques d'innovació local,
- Organització de grups d'electes locals per coordinar posicionaments polítics en àmbits d'actuació sectorials (benestar social, educació etc).
- Formació per als càrrecs electes locals adaptada a la seva diferent tipologia.

### **3.4.5 La complicitat activa amb l'esquerra independentista basca i el nacionalisme gallec**

Esquerra Republicana ha mantingut històricament **lligams de col·laboració política estables amb l'esquerra independentista basca i amb el nacionalisme gallec**. Aquesta col·laboració s'ha plasmat, sobretot, en l'àmbit de les eleccions europees i, amb graus diversos de concreció, en la tasca que fa anys que mantenim de manera continuada al Parlament europeu.

Ara, atenent a la situació d'enduriment progressiu de l'Estat en relació a les reivindicacions democràtiques de les nostres ciutadanes respectives i a la necessitat de donar una resposta més eficaç a les contínues agressions i amenaces que patim, ha arribat el moment de fer un pas



endavant pel que fa a la millora d'aquests lligams de col·laboració política. És per això que Esquerra Republicana promourà les iniciatives que siguin necessàries per tal de **reforçar el component estratègic del treball comú** que es realitza amb l'esquerra independentista basca i el nacionalisme gallec.

### **3.4.6 La fraternitat democràtica amb els pobles d'Espanya**

El projecte de República Catalana que promou Esquerra Republicana pretén materialitzar el naixement d'un nou subjecte polític, radicalment democràtic i orientat cap a la plena justícia social, a partir de la lliure voluntat del conjunt de la ciutadania. Això no exclou, lògicament, més aviat al contrari, **promoure relacions de diàleg i de fraternitat mútua amb aquells sectors de la ciutadania espanyola, progressistes i de cultura democràtica**, contraris a l'autoritarisme i la repressió amb els quals l'Estat espanyol ha respost històricament a les reivindicacions democràtiques de la ciutadania de Catalunya. És per això que Esquerra Republicana farà costat a aquelles iniciatives que tinguin per objecte avançar en aquesta direcció.

### **3.4.7 El nostre model de construcció europea i política d'aliances internacionals**

En els darrers anys la Unió Europea ha pres decisions, arrossegada pels lideratges polítics conservadors i neoliberal, que l'han **anat allunyant dramàticament dels seus principis fundacionals i valors fonamentals** que hauria de defensar en tot moment i arreu, tot posant al descobert una evident doble moral. Ja sigui amb la pèssima gestió dels refugiats (blindatge de fronteres i externalització a tercers països, fi de les operacions de salvament marítim, criminalització de les ONGs), o fent la vista grossa davant la conculcació de drets fonamentals exercida pel Regne d'Espanya en la seva repressió contra l'independentisme català, **les institucions de la UE han anat perdent a marxes forçades legitimitat i credibilitat** a ulls de bona part de la nostra ciutadania.

Davant d'aquesta constatació, i atès l'acreditat europeisme d'una immensa part del republicanisme català, la reacció d'Esquerra Republicana no ha de ser caure en l'euroescèpticisme, sinó **adoptar posicions eurocrítiques, és a dir, netament europeistes** en el sentit més profund del terme (implicació en la creació d'una Europa política, una entitat de tipus federalitzant que en alguns àmbits complementi i en altres superi els estats-nació per fer front eficaçment als reptes globals), **però alhora obertament crítiques amb la Unió europea**, contradictòria i poc ambiciosa, atrapada entre els interessos "nacionals" dels estats membres i uns lideratges certament mediocres, i incapaç de complementar amb una autèntica dimensió social el seu projecte estrella: el mercat únic. Malgrat les decepcions, hem de **contribuir activament a construir una Unió Europea que retorni als seus fonaments**, que actuï realment com a garant de drets i llibertats fonamentals, una Europa dels pobles, sense fronteres i centrada en la justícia social i ambiental.

Entenem que la Unió Europea, tot i les seves evidents mancances en el format actual, és un ens polític imprescindible per impulsar la recerca i la innovació, per accelerar la transició energètica i lluitar contra la crisi climàtica, per eradicar el frau fiscal transnacional o per reduir les enormes desigualtats entre territoris i persones a escala europea. Però entenem també que, per poder ser eficaços en aquests i altres àmbits, **cal una reforma institucional profunda que redueixi**



**substancialment les possibilitats que encara tenen els estats** de bloquejar polítiques que no els agraden; una reforma que contribueixi a acostar les polítiques i les institucions europees a la ciutadania, esborrant fronteres i empoderant regions i municipis per superar els estats-nació tradicionals. Aquesta reforma, que s'hauria de discutir i dur a terme durant el present mandat de l'Eurocambra, hauria de dotar de més autonomia a l'executiu europeu, és a dir, la Comissió Europea, i sobretot al co-legislador que sorgeix directament de la voluntat popular expressada a les urnes, el Parlament Europeu. L'altre co-legislador "de facto", el Consell de la UE, atès que representa els interessos dels governs dels estats membres, molt sovint actua de fre al desenvolupament d'una Europa ambiciosa i més federal.

A nivell d'aliances europees, Esquerra Republicana és partit membre i fundador de l'Aliança Lliure Europea (ALE), on hi juguem un paper destacat. L'ALE és l'organització política europea de referència per totes aquelles forces que defensen, des de posicions favorables a la UE, el dret a l'autodeterminació dels pobles. Esquerra ha de **vetllar perquè l'ALE mantingui el seu caràcter de força progressista i representativa de moviments nacionals cívics i inclusius**. D'altra banda, al Parlament Europeu, formem part del grup parlamentari dels Verds/ALE. L'ecologisme polític europeu és un moviment a l'alça en molts països europeus i el treball conjunt a nivell de grup parlamentari ens ha demostrat que compartim molts postulats tant a nivell de projecte polític europeu com a nivell del model social pel qual treballem. **És per tant estratègic per a Esquerra aprofundir en el treball conjunt amb els Verds Europeus** (actualment sense referent clar a casa nostra), al mateix temps que establim complicitats amb altres plataformes de l'espai progressista europeu.

Esquerra Republicana ha de treballar per **esdevenir un actor polític de referència a nivell europeu i internacional**, guanyant credibilitat i pes en tots els àmbits. Per això és important invertir en la capacitat com a partit d'estructurar el treball d'influència, per tal de ser reconegut i respectat pels diferents actors internacionals com un interlocutor principal *i propositiu* a l'hora de solucionar el conflicte polític entre l'Estat espanyol i Catalunya.

### **3.4.8 Enfortir Esquerra Republicana al País Valencià**

**El valencianisme esdevé independentisme quan deixa d'emmirallar-se en un passat**, entre superat i idealitzat, d'institucions forals, agricultura bucòlica, manufactures tradicionals i glòries culturals, i s'atreveix a ultrapassar l'actual marc polític i de relacions amb el Regne d'Espanya, i comença a pensar en el seu propi futur sobirà i republicà.

**Establir acords amb altres organitzacions sempre ha estat en l'horitzó i en la pràctica d'ERP**, i cal posar en relleu que l'acord amb Esquerra Valenciana suposa un salt qualitatiu. La legitimitat de les sigles històriques del valencianisme de preguerra, repeses en 1998, i el treball orgànic conjunt encetat a l'octubre de 2017, avalen l'enfortiment de les bases valencianistes, republicanes i d'esquerres, i marquen el camí per a avançar en l'assoliment de la sobirania plena.

En **el llarg camí d'ampliar la base social de la República del País Valencià**, cal bastir sinergies amb persones i grups que tinguen com a objectiu una societat més lliure, més democràtica, més igualitària i més pròspera. Els acords de col·laboració puntuals són una bona eina per a ampliar el nostre abast: grups locals independents, grups i associacions que treballen en temes concrets, referenciats al País Valencià, per a aplegar persones i voluntats a favor de la República.



Cal també fer un esment a aquells **col·lectius que han s'han manifestat al nostre costat contra la repressió** que està sofrint el poble de Catalunya. Ells són, també, els nostres aliats en la lluita per les llibertats i l'amnistia. Mentre la resta de partits de l'espectre valencià s'han negat a signar la Declaració de la Llotja de Barcelona, i fins i tot a debatre la situació dels presos a les Corts Valencianes, nosaltres ens hem erigit en l'única força valenciana proactivament solidària amb allò que està ocorrent al Principat.

Finalment, hi ha altres grups independentistes amb qui compartim l'objectiu final però, fins ara mai, no hem compartit estratègies electorals. **El País Valencià necessita d'una esquerra pròpia, forta, que treballe políticament per assolir quotes de poder** a tots els nivells de representació i emprar aquest poder per a transformar la societat, ampliant la base social dels que es reconeixen com a subjecte polític, bastint la República del País Valencià.

El valencianisme ha fet un llarg camí, ple de sotracs, en els darrers cent anys. Des d'ERPv considerem que ara és l'hora, que es donen les condicions socials i econòmiques per a **fer un salt de les postures declaratives i estètiques a l'acció política eficaç**, tot ampliant la base social i territorial dels que es reconeixen com a poble valencià, i perfilant un objectiu polític per a aquest subjecte polític sobirà: la República Valenciana.

### **3.4.9 Enfortir Esquerra Republicana a les Balears**

A partir de la constatació empírica que el partit no ha aconseguit l'hegemonia electoral dins l'esquerra autocentrada illenca, l'aposta sincera d'Esquerra Republicana a les Balears els darrers anys ha estat  **cercar a cadascuna de les quatre illes els models de confluència que permetin que l'independentisme tengui la màxima influència** possible dins l'esquerra nacional. A Menorca fundant amb èxit Més per Menorca; a Mallorca amb la integració més difícil però ja imminent dins Més per Mallorca; a Eivissa conformant Ara Eivissa i a Formentera donant suport a Gent per Formentera. Aquesta no és només la feina feta dels darrers anys sinó també el projecte pels propers quatre: **reforçar el flanc independentista de les esquerres autocentrades de Menorca, Mallorca, Eivissa i Formentera** i treballar de valent perquè augmentin la seva representació i incidència forçant majories de govern més sensibles a l'autodeterminació i la república.

Un repte del partit a les Balears pels propers quatre anys és ser **un nexa d'unió entre els governs de Catalunya i de les Balears en polítiques comunes** en àmbits estratègics molt diversos. A més, s'ha de fer servir en benefici dels interessos illencs la representació d'Esquerra a les Corts espanyoles i al Parlament europeu.



## **4. ENFORTIM-NOS PER TORNAR-HI. ENFORTIM-NOS PER GUANYAR**

### **4.1 Àmplies majories liderades per Esquerra Republicana**

En síntesi d'allò que hem viscut en el camí cap a la República Catalana, i en concret des de l'Octubre republicà, un cop assolit l'objectiu de mantenir la correlació de forces favorable a l'independentisme en el Parlament, i malgrat viure i patir escenaris de repressió i d'excepcionalitat, s'han sabut plantejar com a prioritàries quatre idees bàsiques: la defensa de les institucions d'autogovern i l'exigència d'un Govern efectiu; l'aposta per construir una solució democràtica basada en el diàleg malgrat les negatives; la necessitat de seguir en mobilització constant, i la internacionalització. Aquests quatre pilars són en bona part fruit dels grans consensos del país i són de gran rellevància per a la conformació de noves i més àmplies majories en la mesura que **la construcció de majories més àmplies exigeix un comportament basat en l'assumpció de la realitat i en la responsabilitat.**

Per això **és necessari actuar amb l'objectiu d'acumular forces**, i d'enfortir-nos a diversos nivells estratègics. Una acció de les quals és "ampliar la base", un discurs que ha topat amb la incomprensió d'altres sectors de l'independentisme en la incapacitat d'interpretar de manera correcta la complexitat i heterogeneïtat sociològica de la societat catalana, sotmesa alhora a un creixent estat de tensió emocional. Sens dubte un enfortiment quantitatiu i qualitatiu que ha de servir per guanyar més legitimitat tant interna com externa.

Esquerra Republicana **ha conquerit l'espai de la centralitat política a Catalunya**. La victòria repetida en les dues darreres convocatòries d'eleccions a Corts espanyoles, més enllà dels èxits assolits en les eleccions municipals i europees, ho palesa de manera fefaent.

**Esquerra Republicana és el pal de paller d'una propera hegemonia de les esquerres catalanes** que, en el procés de construcció de la República Catalana, ha de singularitzar-se a través d'una praxi que posi en primer terme l'acció social per tal de socialitzar la riquesa i construir una democràcia d'excel·lència no supeditada als poders financers que persegueixi la inclusió social i la conquesta d'espais de sobirania popular.

**L'independentisme ha arrelat de tal manera en la societat catalana** que ens situa en un nou escenari en què es fa plausible ultrapassar el 50% de sufragis favorables a les opcions independentistes. És més, caldrà treballar per superar aquest percentatge de forma reiterada en els successius comicis, un escenari si bé que no suficient, sí que necessari. Malgrat les enormes dificultats que s'hagin de vèncer, hi ha un fet inqüestionable: tota resolució del conflicte passa per la democràcia.

L'antagonisme entre els defensors del principi democràtic de l'autodeterminació i els qui no el reconeixen només podrà superar-se si s'assumeix que qualsevol hipotètica solució per ser efectiva haurà de partir de la premissa que no es pot excloure cap de les parts. Ans al contrari, la superació del conflicte en clau democràtica només podrà ser realitat si ambdues veuen integrades les seves aspiracions en la solució. Pertocarà, doncs, a l'independentisme comprometre's a garantir i a no





bloquejar les iniciatives del catalanisme no independentista, d'igual manera que en justa correspondència i per raons de radicalitat democràtica, caldrà exigir-los una actuació idèntica envers l'opció independentista. En definitiva, **diàleg, també entre les forces polítiques catalanes, negociació i acords de caràcter bilateral entre Catalunya i Espanya.**

**Esquerra Republicana vol assumir la responsabilitat en el sí del moviment republicà** que li pertoqui i està preparada perquè aquesta sigui màxima si la ciutadania així ho decideix. Abastar aquest lideratge ens obliga a entomar la responsabilitat que reclama el moment històric per fer avançar el camí, bo i presentant-nos davant dels nostres compatriotes sense paternalismes i fent prevaler la claredat, la coherència, la credibilitat i el coratge tant en el nostre discurs com en les nostres actuacions.

El camí fet no té retorn perquè ni mai el suport popular a l'independentisme havia estat tant ni mai s'havia conquerit un escenari com el de l'1-O. Amb tot, **culminar el procés demana ser capaços de bastir propostes noves, realistes i realitzables, adreçades als conciutadans que no estan prou convençuts** de la independència o no en participen. I ens cal fer-ho amb mesures concretes i efectives de benestar, de combat contra les discriminacions i les desigualtats, des d'un ferm compromís amb la dignitat de totes les persones.

El disseny d'una República radicalment democràtica, econòmicament pròspera, socialment justa, culturalment avançada, territorialment sostenible i globalment solidària, acompanyat si s'escau d'un procés d'ampli debat de caràcter constituent, és **la millor recepta per ser atractius i sumar més complicitats per al projecte de la República Catalana.**

## **4.2 Amnistia, Referèndum i República Catalana**

L'objectiu pel qual treballa Esquerra Republicana és clar: **construir la República Catalana de les oportunitats per a tothom.** Ara ja sabem que el procés d'independència és irreversible, perquè quan un poble decideix exercir lliurement el seu futur, només és qüestió de temps materialitzar-ho. Però també hem vist com davant d'aquest estat que ha abandonat l'exercici de la política per resoldre el conflicte, que està en ple retrocés democràtic i que ha posat tota la seva maquinària al servei de la repressió, hem de ser capaços d'esdevenir més forts i preparar les condicions que faran possible materialitzar la República.

**Cal una solució democràtica a un conflicte que és democràtic**, i que nosaltres defensem que passi per un acord global per la fi de la repressió i la llibertat dels presos i preses polítiques, així com el lliure retorn dels exiliats, a través d'una amnistia, i per la capacitat del poble de Catalunya per decidir el seu futur. Defensem el dret a l'autodeterminació com a via democràtica per fer-ho, i és per això que creiem que **el millor instrument és el Referèndum d'autodeterminació.** Ho és perquè té un ampli suport i una gran acceptació per part de la ciutadania de Catalunya que el reconeixen com a opció legítima i necessària. També, perquè és una eina que compta amb les simpaties internacionals i que vistes les experiències en altres llocs del món, no s'entén per què a Catalunya no és possible fer-ho de la mateixa manera. L'objectiu doncs, és fer que el referèndum que ara sembla impossible sigui inevitable.

**Tenim al davant tres opcions per materialitzar un nou referèndum. La primera, aconseguir un referèndum per la via pactada i negociada amb l'estat.** Som conscients que aquest escenari ara per ara és impossible, atesa les reiterades negatives de l'estat espanyol. Però no podem ni volem



renunciar a tenir aquesta via oberta per part nostra, apel·lant al diàleg, a la negociació i a la necessitat d'una resolució democràtica. Mai deixarem d'aixecar la bandera del diàleg i de la negociació i d'assenyalar que és l'estat espanyol, independentment del color del seu govern, que ha deixat la cadira buida per massa anys i no té oferta política a fer a Catalunya. És per l'existència d'aquest mur que hem d'explorar totes les vies.

**En segon lloc, la via de forçar la convocatòria del referèndum. Això no és altra cosa que combinar la nostra força i acció per aconseguir que l'estat espanyol no tingui cap altra alternativa que avenir-se a pactar una solució democràtica basada en l'autodeterminació.** Com que sabem que per pròpia voluntat no passarà, hem de poder forçar l'estat a moure's de les posicions intransigents i poc democràtiques. La mobilització constant, també, i sobretot, amb accions de desobediència civil i de lluita no violenta, l'enfortiment de les institucions catalanes i l'avenç reiterat a les urnes, la generació de grans consensos, i les complicitats i avals internacionals, són les opcions a treballar per aconseguir fer real aquesta segona via de forçar pactar un referèndum d'autodeterminació.

I com a tercera opció, i malgrat la nostra prioritat és la via acordada, **no podem descartar mai la via de tornar-lo a fer, si pot ser acompanyats de complicitats internacional, però independentment de l'existència de l'acord amb l'estat.** Si treballem per generar les condicions per fer un referèndum, en la lògica d'enfortir-nos i preparar-nos per fer-lo inevitable, però malgrat això l'estat és incapaç de moure's ni un mil·límetre, és possible que aconseguim uns suports, unes majories i una força interna i externa que es permetin convocar un nou referèndum.

Sigui com sigui, l'avenç de qualsevol d'aquest escenaris, requerirà l'assumpció de la complexitat de tot procés històric, la construcció d'un consens estratègic que ens permeti recuperar la iniciativa, l'articulació d'àmplies majories, la defensa del diàleg com a forma de resolució dels conflictes, la mobilització constant, l'impuls d'espais de sobirania, i una tasca incansable per la internacionalització de la nostra causa, que no és altra que la causa de la llibertat.

**La força de l'independentisme és la força de la gent. És la força de la democràcia. Enfortim-nos per tornar-hi. Enfortim-nos per guanyar.**